

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Διπλωματική Εργασία

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΑΥΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

της

ΕΛΕΟΝΟΡΑΣ ΣΤΑΦΥΛΑΡΑΚΗ
Επιβλέπων Καθηγητής: Ανέστης Λαδάς

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στη
Λογιστική Φορολογία και Χρηματοοικονομική Διοίκηση

Οκτώβριος 2022

Ευχαριστίες

Για την ολοκλήρωση της συγκεκριμένης εργασίας, καθώς και για την άριστη συνεργασία μας, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον επιβλέπων καθηγητή μου κ. Ανέστη Λαδά.

Παράλληλα, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους διδάσκοντες καθηγητές του προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών για τις γνώσεις και τις εμπειρίες που μας παρείχαν.

Τέλος, ευχαριστώ ιδιαίτερα την οικογένεια μου για την αγάπη τους, την υπομονή τους και την υποστήριξη τους καθ' όλη την διάρκεια των μεταπτυχιακών σπουδών μου.

Ελεονόρα Σταφυλαράκη

Περιεχόμενα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1.Σκοπός.....	1
1.2. Δομή.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ ΩΣ ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	17
3.1.Εισαγωγικά.....	17
3.2. Ορισμοί.....	17
3.3.Θεσμικό Πλαίσιο.....	20
3.4.ΔΛΠ 38 για Επαγγελματίες Αθλητές.....	25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ	35
4.1.Εισαγωγικά.....	35
4.2.Ελεύθεροι Παίκτες.....	35
4.3.Παίκτες από Ακαδημίες.....	37
4.4. Παραδείγματα Αποτίμησης Λογιστικής Αξίας Παικτών.....	39
4.4.1.Πρώτο παράδειγμα.....	39
4.4.2.Δεύτερο παράδειγμα.....	41
4.4.3.Τρίτο παράδειγμα.....	42
4.4.4.Τέταρτο παράδειγμα.....	43
4.4.5.Πέμπτο παράδειγμα.....	44
4.4.6.Έκτο παράδειγμα.....	44
4.4.7.Έβδομο παράδειγμα.....	47
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	49
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	51

Περίληψη

Στόχος είναι η διερεύνηση και εκτίμηση της πρακτικότητας της λογιστικής αποτίμησης της αξίας των επαγγελματιών αθλητών. Εξετάζεται το ΔΛΠ 38 που καθορίζει τη διαδικασία αποτίμησης των επαγγελματιών αθλητών καθώς και έρευνες της σύγχρονης βιβλιογραφίας για την καλύτερη κατανόηση των κανόνων που εφαρμόζουν οι αθλητικοί σύλλογοι για την αποτίμηση της αξίας των αθλητών τους. Η συνεισφορά της εργασίας έγκειται στην κατανόηση των προβλημάτων που υπάρχουν στους κανόνες των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ σχετικά με τα άυλα περιουσιακά στοιχεία όσον αφορά στην αποτίμηση των αθλητών.

Το ΔΛΠ 38 στοχεύει στη διαφάνεια και καλή πληροφόρηση των επενδυτών μέσω των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και της αντικειμενικής αποτύπωσης της αξίας των αθλητών η οποία θεωρείται άυλο πάγιο περιουσιακό στοιχείο. Αναλύονται προβλήματα που δημιουργούνται στην περίπτωση των ελεύθερων παικτών και των παικτών που προέρχονται από ακαδημίες καθώς παρατηρούνται κενά στα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ.

Η νομοθεσία καθορίζει κριτήρια προσδιορισμού της αξίας των αθλητών, συντελεστές βαρύτητας και επιπλέον κριτήρια. Αποτυπώνονται θέματα αποσβέσεων, απομείωσης και υπεραξίας. Καταγράφεται επίσης σημαντική διαφορά των ΕΛΠ σε σχέση με τα ΔΛΠ καθώς δεν επιτρέπεται η χρήση της εύλογης αξίας στην αποτίμηση των επαγγελματιών αθλητών ενώ το κόστος κτήσης θεωρείται βάση επιμέτρησης όλων των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων μιας οντότητας.

Στη βιβλιογραφία έμφαση δίνεται στην οικονομική διαχείριση των επαγγελματιών αθλητικών ομάδων, την κριτική αξιολόγηση της κατηγοριοποίησης της αποτίμησης ως άυλου περιουσιακού στοιχείου για τις ομάδες, την αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων λογιστικών προτύπων, τα είδη της αξίας των παικτών, το θέμα της υπερτίμησης ή αποτίμησης και εξειδικευμένα ζητήματα.

Οι προκλήσεις αντιμετώπισης του ζητήματος αφορούν τα κριτήρια αναγνώρισης του εισοδήματος και το είδος του εισοδήματος που αναγνωρίζεται ως άυλο περιουσιακό στοιχείο, τη λογιστική που ακολουθείται στα αθλητικά συμβόλαια, τον επιμερισμό εσόδων και εξόδων, την ενεργητική και όχι παθητική ιδιοκτησία της εκάστοτε ομάδας.

Λέξεις- κλειδιά: ΔΛΠ 38, άυλα περιουσιακά στοιχεία, αξία αθλητών, αποτίμηση λογιστικής αξίας, επαγγελματίες αθλητές

Abstract

The aim of this thesis is to examine and assess the practicality of the accounting valuation of professional athletes. IAS 38 which sets out the process for the valuation of professional athletes is examined as well as surveys of the contemporary literature to better understand the rules applied by sports clubs in valuing their athletes. The contribution of the work lies in the understanding of the problems that exist in the rules of IAS/IFRS regarding intangible assets and specifically, the valuation of athletes.

IAS 38 aims at transparency and good information for investors through the financial statements and the objective recording of the value of the athletes which is considered an intangible fixed asset. Problems arising in the case of free agents and players coming from academies are analyzed as gaps in IAS/IFRS are observed.

The legislation defines criteria for determining the value of athletes, weighting factors, and additional criteria. Depreciation, impairment, and goodwill issues are recorded. There is also a significant difference of Greek Accounting Standards in relation to IAS as the Greek law does not allow for the use the fair value of professional athletes while the acquisition cost is considered a basis for measuring all the assets and liabilities of an entity.

The literature puts emphasis on the financial management of professional sports teams, the critical evaluation of the categorization of valuation as an intangible asset for teams, the effectiveness of existing accounting standards, types of player value, the issue of overvaluation or valuation, and specialized issues.

The challenges of dealing with the issue concern the criteria for recognizing income and the type of income recognized as an intangible asset, the accounting followed in sports contracts, the sharing of income and expenses, active and not passive ownership of the respective team.

Keywords: IAS 38, intangible assets, value of athletes, book value estimation, professional athletes

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1.Σκοπός

Τα τελευταία χρόνια ο αθλητισμός έχει υποστεί μια διαδικασία μεταμόρφωσης από μια σειρά αθλητικών γεγονότων σε οικονομικό φαινόμενο διεθνούς βεληνεκούς. Οι επιμέρους κλάδοι του αθλητισμού όπως το ποδόσφαιρο και το μπάσκετ έχουν γίνει αντικείμενο ενδιαφέροντος τόσο για επενδυτές όσο και για ερευνητές. Η οικονομική ανάπτυξη των αθλημάτων προσελκύει περισσότερους οικονομικούς συμβούλους και ειδικούς που αναλύουν τα κύρια χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες του κάθε αθλήματος και της κάθε ομάδας (Starita, 2019).

Η χρηματοοικονομική πληροφόρηση που προσφέρουν οι αθλητικές ομάδες πληροί ορισμένες απαιτήσεις. Οι αθλητικοί σύλλογοι είναι υποχρεωμένοι να εφαρμόζουν συγκεκριμένες λογιστικές πρακτικές και τεχνικές που χαρακτηρίζουν τις δραστηριότητές τους με ιδιαίτερη έμφαση να δίνεται στους ίδιους τους αθλητές και την αξία τους. Οι αθλητές αποτελούν τον κύριο πόρο που διαθέτουν οι αθλητικοί σύλλογοι για την εκτέλεση των λειτουργικών τους δραστηριοτήτων και για αυτό απαιτείται η χρήση κατάλληλων λογιστικών μεθόδων που να αποτυπώνουν αντικειμενικά την αξία τους (Starita, 2019).

Οι αθλητικοί σύλλογοι σήμερα λειτουργούν ως επιχειρήσεις με καθημερινή ενασχόληση με ζητήματα όπως η οργάνωση των λειτουργιών τους, τα λογιστικά βιβλία και η διαχείριση των φιλάθλων (Cataliotti, 2015). Η επιχειρηματική φύση των αθλητικών συλλόγων επιβάλλει να επιζητούν το κέρδος και αυτό τους περιβάλλει με συγκεκριμένους οικονομικούς και λογιστικούς κανόνες. Καθώς το ενδιαφέρον για συγκεκριμένα αθλήματα όπως το ποδόσφαιρο και το μπάσκετ αυξάνεται, προκύπτει ολοένα και μεγαλύτερη ανάγκη να πληρούνται ορισμένα κριτήρια αποτύπωσης της οικονομικής θέσης και κατάστασης των ομάδων.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις αποτελούν την κύρια πηγή πληροφόρησης των επενδυτών και πρέπει να αποτυπώνουν την πραγματική κατάσταση των αθλητικών συλλόγων ώστε οι επενδυτές να λάβουν τις κατάλληλες αποφάσεις. Οι ετήσιες οικονομικές εκθέσεις αποτελούν εργαλεία εταιρικής επικοινωνίας που απευθύνονται σε υποψήφιους επενδυτές και ενδιαφερόμενους με στόχο την παροχή πληροφόρησης για τον τρόπο διοίκησης της ομάδας και χρήσης των διαθέσιμων πόρων της (Starita, 2019).

Η Ε.Ε. και το IASB (International Accounting Standards Board) εργάστηκαν από κοινού για τη διεθνή λογιστική τυποποίηση ήδη από τη δεκαετία του 1970 με στόχο την

εναρμόνιση της διαδικασίας αναφοράς και των διαφορών μεταξύ των διαφορετικών εθνικών λογιστικών συστημάτων. Η διαδικασία αυτή επηρέασε παγκόσμια τον τρόπο διαχείρισης της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης δημιουργώντας ακόμη μεγαλύτερη ανάγκη εναρμόνισης των χρηματοοικονομικών στοιχείων των επιχειρήσεων. Οι απαιτήσεις γνωστοποίησης για τις αθλητικές ομάδες έγιναν ακόμη πιο αυστηρές μετά την εισαγωγή κανόνων και Κανονισμών όπως των Κανονισμών Αδειοδότησης Συλλόγων της UEFA και του οικονομικού δίκαιου παιχνιδιού (Financial Fair Play) για το ποδόσφαιρο (Starita, 2019).

Οι αθλητικοί σύλλογοι παρουσιάζουν διαφορές από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, καθώς η κύρια δραστηριότητα που ασκείται είναι αθλητικού χαρακτήρα και συνίσταται στη συμμετοχή σε εθνικούς και διεθνείς αγώνες παράλληλα με άλλες συμπληρωματικές επιχειρησιακές δραστηριότητες. Η δραστηριότητα συμμετοχής των αθλητικών σωματείων σε τέτοιους αγώνες προκύπτει από την ύπαρξη ομάδων που αποτελούνται από παίκτες. Χωρίς αυτούς, ο σύλλογος δε θα συμμετείχε σε αγώνες ούτε θα δικαιολογούσε την ύπαρξη άλλων περιουσιακών στοιχείων (Oprean & Oprisor, 2014).

Η σημασία των παικτών στον κύκλο λειτουργίας των αθλητικών συλλόγων επιβεβαιώνεται με οικονομικά στοιχεία, καθώς οι αθλητές αποκτώνται με μεταγραφές και δάνεια με βάση τις επιδόσεις τους. Η αξία των παικτών έχει οδηγήσει τις ομάδες να ανταγωνίζονται για το ποια θα αποκτήσει τους καλύτερους προκαλώντας αύξηση στην τιμή-αξία των παικτών (Starita, 2019).

Στόχος της παρούσας εργασίας είναι η διερεύνηση και εκτίμηση της πρακτικότητας της λογιστικής αποτίμησης της αξίας των επαγγελματιών αθλητών. Μέσα από την ενδελεχή εξέταση του Προτύπου που καθορίζει τη διαδικασία αποτίμησης των επαγγελματιών αθλητών (ΔΛΠ 38) και της σύγχρονης βιβλιογραφίας γίνονται πιο κατανοητοί οι κανόνες για τα άυλα περιουσιακά στοιχεία και τη λογιστική ανθρωπίνου δυναμικού. Η παρούσα εργασία συνεισφέρει στην κατανόηση των προβλημάτων που υπάρχουν στους κανόνες των ΔΛΠ/ΔΠΧΑ σχετικά με τα άυλα περιουσιακά στοιχεία όσον αφορά στην αποτίμηση των αθλητών.

1.2. Δομή

Η παρούσα εργασία απαρτίζεται από πέντε κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο είναι εισαγωγικό και εξυπηρετεί στην παρουσίαση του σκοπού και της δομής της εργασίας. Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα ευρήματα της σύγχρονης βιβλιογραφίας. Στο τρίτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά των αθλητών ως άυλα περιουσιακά στοιχεία. Συγκεκριμένα, Στο τέταρτο κεφάλαιο παρατίθενται συγκεκριμένα παραδείγματα λογιστικής αποτύπωσης της αξίας των παικτών σε υποθετικό παράδειγμα ποδοσφαιρικών ομάδων. Ακόμη, εξετάζονται πιο εξειδικευμένες περιπτώσεις αποτίμησης της αξίας επαγγελματιών αθλητών όπως η περίπτωση ο παίκτης να προέρχεται από την ακαδημία της ομάδας (π.χ. ομάδα εφήβων) ή την περίπτωση του ελεύθερου παίκτη που έχει διαφορετική διαχείριση. Τέλος, στο πέμπτο κεφάλαιο παρατίθενται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την εργασία, οι περιορισμοί που την χαρακτηρίζουν και προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Ο αθλητισμός σήμερα αποτελεί επιχειρηματική δραστηριότητα με οικονομικές αποδόσεις. Η συνειδητοποίηση της ανάγκης επιδόσεων καθοδηγεί κάθε αθλητικό σύλλογο να δημιουργήσει μια καλή ομάδα με παίκτες ποιότητας. Όσο καλύτεροι οι παίκτες τόσο μεγαλύτερη η πιθανότητα νίκης και πρωταθλήματος σε μια σειρά αγώνων (Puspitasari et al., 2019).

Η λογιστική περιγράφει την οικονομική κατάσταση ενός οργανισμού και αποτελεί την κύρια πηγή πληροφόρησης στην λήψη οικονομικών αποφάσεων. Η πληροφόρηση της λογιστικής περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις, ίδια κεφάλαια, έσοδα και έξοδα. Οι ανθρώπινοι πόροι αποτελούν σημαντικό στοιχείο των περιουσιακών στοιχείων που κατέχει και διαχειρίζεται ένας οργανισμός. Όλοι οι πόροι έχουν αξία επειδή μπορούν να δημιουργήσουν μελλοντικό εισόδημα. Στον χώρο του αθλητισμού, οι αθλητές αποτελούν περιουσιακά στοιχεία των συλλόγων με έργο τους την εφαρμογή και επίτευξη των στόχων του (Oprisor, 2014). Η ανάπτυξη του κλάδου δείχνει ότι οι αθλητές είναι σημαντικά περιουσιακά στοιχεία που μπορούν να αναγνωριστούν και να αποτιμηθούν ως τέτοια στις οικονομικές καταστάσεις των συλλόγων (Puspitasari et al., 2019).

Η βιομηχανία του αθλητισμού συχνά αντιμετωπίζει μοναδικές προκλήσεις σχετικά με την εφαρμογή των λογιστικών αρχών και των φορολογικών κανονισμών. Τα θέματα που αφορούν τις ομάδες και τα πρωταθλήματα κυμαίνονται από τον τρόπο ακριβούς κατανομής των εσόδων, έως τη βελτιστοποίηση της δομής ιδιοκτησίας του franchise και τη σταθερή λογιστική για τα συμβόλαια παικτών και τα μόνους υπογραφής, ειδικά μετά την ανταλλαγή ή την αποδέσμευση ενός αθλητή. Οι λογιστικές και φορολογικές προκλήσεις αναμένεται να γίνουν ακόμη πιο περίπλοκες τα επόμενα χρόνια, καθώς το Συμβούλιο Χρηματοοικονομικών Λογιστικών Προτύπων (FASB) εφαρμόζει νέες οδηγίες για την αναγνώριση εσόδων και μισθώσεων. Αυτές οι αλλαγές μπορούν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις συμφωνίες των αθλητών και στις υπάρχουσες συμβάσεις με χορηγούς, κατόχους δικαιωμάτων μέσω και δικαιούχους. Η αθλητική βιομηχανία εξελίσσεται και δοκιμάζεται με νέες λογιστικές οδηγίες (Deloitte, 2016).

Το ανθρώπινο κεφάλαιο αποτελεί σημαντικό μοχλό αξίας στους οργανισμούς (Mouritsen et al., 2004). Στόχος ενός αθλητικού συλλόγου με την απόκτηση ενός παίκτη είναι η παραγωγή και αύξηση των οικονομικών ωφελειών για το σύλλογο. Αν ένας σύλλογος έχει καλούς παίκτες και ακέραιη ομάδα θα προκύψουν κέρδη μέσω της αύξησης των εσόδων από την πώληση των εισιτηρίων, τα τηλεοπτικά δικαιώματα των αγώνων, το εμπόριο της ομάδας

και την αύξηση του πρεστίτζ στα μάτια των οπαδών (Puspitasari et al., 2019). Ωστόσο, οι παραδοσιακές χρηματοοικονομικές καταστάσεις δεν παρέχουν βασικές πληροφορίες όπως η αξιολόγηση του ανθρώπινου κεφαλαίου μιας οντότητας ώστε οι διευθυντές ή οι επενδυτές να κατανοήσουν πώς αυτοί οι πόροι δημιουργούν αξία στο μέλλον.

Η λογιστική αντιμετώπιση των παικτών αποτελεί θεμελιώδες λογιστικό πρόβλημα εξαιτίας της σημασίας που διαδραματίζει η αξία τους για τη συνολική αξία των περιουσιακών στοιχείων των αθλητικών ομάδων. Σύμφωνα με τον Rowbottom (2002) το ενδιαφέρον για τη λογιστική ανθρωπίνων πόρων προέκυψε τη δεκαετία του 1970 (Brummet et al., 1969; Scarpello & Theeke, 1989) και έπειτα το ενδιαφέρον στράφηκε προς τα άυλα περιουσιακά στοιχεία (Dimitropoulos & Koumanakos, 2015; Qureshi, 2017; Powell, 2003).

Η λογιστική ανθρωπίνων πόρων (human resource accounting – HRA) έχει προσελκύσει το ενδιαφέρον ερευνητών τα τελευταία χρόνια εξαιτίας των οντοτήτων που εξαρτώνται σημαντικά από το ανθρώπινο δυναμικό τους (Akhlaque & Flouti, 2017) και εξαιτίας της ανάγκης να καταγραφούν ως στοιχεία του ενεργητικού που αντικατοπτρίζουν την απόδοσή τους (Mouritsen et al., 2001). Η λογιστική ανθρώπινου δυναμικού στόχο έχει τη λογοδοσία των επιχειρήσεων (Cooper & Johnson, 2012) από κοινού με την αναφορά ποσοτικών πληροφοριών στα ενδιαφερόμενα μέρη (Pandey, 2014).

Σύμφωνα με τη λογιστική ανθρωπίνων πόρων οι άνθρωποι κατατάσσονται τόσο στο ανθρώπινο κεφάλαιο όσο και στα ανθρώπινα περιουσιακά στοιχεία (Hariyanto, 2013). Η λογιστική ανθρωπίνων πόρων είναι μια διαδικασία μέτρησης των εξόδων που έλαβαν χώρα για την στελέχωση, επιλογή, εκπαίδευση και ανάπτυξη ανθρωπίνων πόρων. Ο ορισμός αυτός παρέχει μια προσέγγιση σύμφωνα με την οποία τα έξοδα για τους ανθρώπινους πόρους πρέπει να αναγνωρίζονται για λόγους γνωστοποίησης και χρηματοοικονομικής αναφοράς.

Καθώς οι αθλητές είναι σημαντικός πόρος για την επιτυχία μιας ομάδας, η περίπτωση των αθλητικών συλλόγων μπορεί να θεωρηθεί η βέλτιστη και η ιδανική για τον υπολογισμό της αξίας του ανθρώπινου κεφαλαίου (Morrow & Stephen, 2014), όπως επίσης και για την επικύρωση των πιθανών δεσμών μεταξύ της δημιουργίας αποτελεσμάτων και της χρήσης των ανθρωπίνων πόρων (Carlsson et al., 2016).

Η μελέτη της χρηματοδότησης του αθλητισμού βρίσκεται ακόμη σε πρώιμο στάδιο (Fried et al., 2003). Το μεγαλύτερο μέρος της έρευνας στον τομέα αφορά την οικονομική διαχείριση των επαγγελματικών αθλητικών ομάδων. Ο Scully (1974) καθιέρωσε τη μέθοδο των εμπειρικών μετρήσεων της αγοράς εργασίας αθλητισμού εκτιμώντας την αξία ενός μεμονωμένου παίκτη μέσω της χρήσης προϊόντος οριακού εισοδήματος (MRP). Εφάρμοσε έναν έλεγχο δύο βημάτων. Αρχικά, βρήκε ότι τα στατιστικά στοιχεία απόδοσης των παικτών

υποχωρούν σε σχέση με τα ποσοστά επιτυχίας της ομάδας και δεύτερον ότι τα ποσοστά επιτυχίας μιας ομάδας μειώνονται έναντι των εσόδων της ομάδας μαζί με μεταβλητές όπως το μέγεθος της αγοράς και η ηλικία του σταδίου.

Ο αθλητισμός πλέον αναπτύσσεται ως επιχειρηματικός κλάδος στον οποίο συμμετέχουν πολλά ενδιαφερόμενα μέρη. Οι Puspitasari et al. (2019) εξέτασαν τη λογιστική αντιμετώπιση των αθλητών που αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία συλλόγων στη βιομηχανία αθλητισμού. Η μονάδα ανάλυσής τους ήταν ο λογιστής της διοίκησης και η διοίκηση αθλητών με τη χρήση πρωτογενών και δευτερογενών δεδομένων. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν με τη χρήση συνεντεύξεων, παρατήρησης και τεκμηρίωσης και αναλύθηκαν με δοκιμές, κατηγοριοποίηση, πίνακες και συνδυασμό των στοιχείων. Η χρήση αυτής της προσέγγισης ποιοτικής μεθόδου παρέχει ένα αποδεκτό και αξιόπιστο πλαίσιο. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα οι αθλητικοί σύλλογοι αναγνωρίζουν τους αθλητές ως περιουσιακά στοιχεία και οι Puspitasari et al. (2019) καταγράφουν τα βήματα τα οποία εφαρμόζονται για αυτό το σκοπό.

Οι επενδύσεις σε συμβόλαια παικτών από τους συλλόγους πρέπει να κεφαλαιοποιούνται και να αποσβένονται. Ωστόσο, οι Amir & Livne (2005) ισχυρίζονται ότι υπάρχει υψηλός βαθμός αβεβαιότητας που αφορά αυτά τα συμβόλαια και δεν είναι σαφές ότι αυτή η αντιμετώπιση συνάδει με τα κριτήρια κεφαλαιοποίησης περιουσιακών στοιχείων. Σήμερα το ύψος απόκτησης ενός παίκτη μπορεί να μετρηθεί αξιόπιστα με την ενεργή αγορά μεταγραφών. Αν το κόστος μετριέται ιστορικά, τότε όλα τα κόστη που αφορούν την ανάπτυξη του παίκτη και την προπόνησή του συσσωρεύονται στην τιμή απόκτησης.

Οι Martín et al. (2019) επιχείρησαν να αναλύσουν την ευκολία απεικόνισης της αξίας των ποδοσφαιριστών ως άυλων περιουσιακών στοιχείων στις οικονομικές καταστάσεις των ποδοσφαιρικών συλλόγων με βάση τα ποσά που καταβλήθηκαν για τα δικαιώματα μεταγραφής ή μέσω άλλων τεχνικών όπως μεθοδολογίες που βασίζονται στην αγοραία αξία. Υλοποίησαν μια κριτική ανασκόπηση και ανάλυση της ακαδημαϊκής βιβλιογραφίας και των λογιστικών κανονισμών του ποδοσφαίρου. Αξιοποιούν 227 παρατηρήσεις αποτίμησης κοινού, την αγοραία αξία και 127 μεταγραφές για τους καλύτερους 76 ποδοσφαιριστές του Ισπανικού Πρωταθλήματος, της Premier Leagues και της German Leagues για 12 έτη. Αναλύουν τις διαφορές των δύο μοντέλων που χρησιμοποιούν ώστε να μπορεί το ανθρώπινο κεφάλαιο να αντικατοπτρίζεται στις οικονομικές καταστάσεις των ποδοσφαιρικών συλλόγων. Καταλήγουν στο συμπέρασμα πως τα κριτήρια του ΔΛΠ 38 δεν επιτρέπουν σωστή απεικόνιση της αξίας των αθλητών λόγω της αδυναμίας να αντικατοπτριστεί σωστά το ανθρώπινο άυλο κεφάλαιο των συλλόγων. Η τυπική λογιστική πρέπει να ενσωματώνει μια ειδική μεταχείριση για το

ταλέντο στις ποδοσφαιρικές επιχειρήσεις μέσω της υιοθέτησης μιας γενικής διαδικασίας που βασίζεται σε αναλύσεις δεδομένων για την υποστήριξη της αποτίμησης των ποδοσφαιριστών.

Σύμφωνα με τους Gazzola & Amelio (2016) η σημασία της εγγραφής ενός ποδοσφαιριστή στη διαχείριση του ενεργητικού των εγγραφών έχει γίνει λογιστικό ζήτημα. Σύμφωνα όμως με τους Michie & Verma (1999) η λογιστική και διαχείριση των ποδοσφαιρικών συλλόγων έχει μακροχρόνια προβλήματα.

Οι Gazzola et al. (2019) εξέτασαν το ΔΛΠ 36 για την γνωστοποίηση και διαφανή αποτίμηση της εφαρμογής ελέγχου απομείωσης και το ΔΛΠ 38 για τα άυλα περιουσιακά στοιχεία σε ποδοσφαιρικούς συλλόγους που συντάσσουν οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΛΠ και ΔΠΧΑ και τους Κανονισμούς της UEFA για το δίκαιο οικονομικό παιχνίδι. Εξέτασαν τις οικονομικές καταστάσεις εισηγμένων εταιριών στον STOXX Europe Football Index για την πενταετία 2012-2016 και βρήκαν ότι αρκετοί ποδοσφαιρικοί σύλλογοι παρουσιάζουν χαμηλό επίπεδο γνωστοποίησης, ενώ άλλοι παρουσιάζουν υψηλό.

Από την βιβλιογραφία καθίσταται σαφές πως υπάρχουν αρκετές αβεβαιότητες σχετικά με την υπάρχουσα αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων λογιστικών προτύπων και το επίπεδο προσφοράς τους στη δίκαιη και αληθινή απεικόνιση της αξίας του ανθρώπινου δυναμικού των αθλητικών συλλόγων. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει ακόμη πολύς δρόμος για να διανυθεί μέχρι οι οικονομικές καταστάσεις να αντανakλούν την εύλογη αξία των παικτών (Aklhaque & Flouti, 2017; Amir & Livne, 2005; Morrow, 2013). Το ίδιο ισχύει και για το εύρος των πληροφοριών για την αποτίμηση ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου που συνδέεται με το πνευματικό κεφάλαιο και περιέχεται στις οικονομικές καταστάσεις, κάτι που είναι ιδιαίτερα δύσκολο να αποτυπωθεί ορθά με τα υπάρχοντα εργαλεία (Lozano & Gallego, 2011).

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν τα έξοδα που υλοποιούνται για τα δικαιώματα εκμετάλλευσης της επαγγελματικής απόδοσης ενός παίκτη δηλαδή τις εγγραφές του (Michie & Verma, 1999). Σύμφωνα με τους Fort & Quirk (2004) οι εγγραφές των παικτών αποτελούν βασικό παράγοντα στην οικονομική επικοινωνία των επαγγελματιών ποδοσφαιρικών συλλόγων. Τα δικαιώματα καταλήγουν σε μια συμβατική συμφωνία μεταξύ του συλλόγου και του αθλητή (Biancone & Solazzi, 2012). Κατά συνέπεια, η αξία τους αντιστοιχεί σε πλεονέκτημα για το σύλλογο που κατέχει τα δικαιώματα ως δυνητικό πάροχο μελλοντικών οικονομικών οφελών.

Ένα από τα μεγαλύτερα έξοδα στον προϋπολογισμό των επαγγελματιών αθλητικών ομάδων είναι η αμοιβή των παικτών. Ωστόσο, μια επένδυση που γίνεται σήμερα σε μια ομάδα αποφέρει ένα αβέβαιο εισόδημα στο μέλλον, καθώς η κερδοφορία της ομάδας εξαρτάται από την αβέβαιη απόδοση κάθε παίκτη και τον συγχρονισμό μεταξύ των παικτών. Οι Kedar-Levy

& Bar-Eli (2007) παρουσίασαν ένα θεωρητικό μοντέλο αποτίμησης των αθλητών λαμβανομένων υπόψη παραγόντων όπως ο προπονητής και ο συγχρονισμός μεταξύ των παικτών της ομάδας. Το βέλτιστο πρόγραμμα αποζημίωσης καθορίζεται εμπειρικά με την παλινδρόμηση των αναμενόμενων μετρήσεων απόδοσης κάθε παίκτη με τη συνολική απόδοση της ομάδας. Μόλις καθοριστεί το βέλτιστο χρονοδιάγραμμα, το αναμενόμενο ποσοστό απόδοσης για τη διοίκηση κερδίζεται με τον χαμηλότερο δυνατό κίνδυνο.

Στη βιβλιογραφία οι οδηγοί για τις αξίες των παικτών είναι οι μισθοί και τα δικαιώματα εγγραφής των παικτών (Kulikova & Goshunova, 2014). Οι He et al. (2015) αναφέρουν ότι η πλησιέστερη αγοραία αξία ενός παίκτη είναι το κόστος μεταγραφής του. Ωστόσο, αυτή η αποτίμηση δεν υπάρχει σε όλους τους παίκτες καθώς κατά τη διάρκεια της μεταγραφικής περιόδου δεν μεταπήδησαν όλοι από μια ομάδα σε μια άλλη. Ακόμη, είναι εξαιρετικά δύσκολο να εκτιμηθεί η αγοραία αξία ενός μεμονωμένου παίκτη γιατί υπάρχουν πολλοί παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη. Παράγοντες όπως η ηλικία, η εθνικότητα, ο σύλλογος που εκπροσωπεί, η αξία μεταπώλησης, η ζήτηση, η ενσωμάτωση στην ομάδα, η ισχύς του συμβολαίου, το επίπεδο φυσικής κατάστασης και η οικονομική θέση του συλλόγου.

Κάποιοι ερευνητές θεωρούν την αμοιβή των παικτών δείκτη της αξίας τους, καθώς οι ποδοσφαιρικοί σύλλογοι πληρώνουν τους παίκτες ανάλογα με τις δυνατότητές τους και ως εκ τούτου οι μισθοί των παικτών θεωρείται ότι αντικατοπτρίζουν την αξία τους (Szymanski & Smith, 1997). Αυτή η λογιστική διαδικασία αναγνώρισης του κόστους μεταφοράς με βάση τα τρέχοντα έξοδα ή τις λειτουργικές δαπάνες βασίστηκε στην εφαρμογή της αρχής της σύνεσης παρόλο που για άλλους ερευνητές αυτό σημαίνει σαφή παραμόρφωση της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήση που είναι επιβλαβής για την εικόνα του συλλόγου (Rowbottom, 1999).

Οι Michie & Verma (1999) υποστηρίζουν ότι οι ποδοσφαιριστές είναι τα πιο σημαντικά και ακριβά περιουσιακά στοιχεία των ποδοσφαιρικών συλλόγων επειδή οι σύλλογοι πληρώνουν μεγάλες αμοιβές για μεταγραφικά τέλη, τακτικές πληρωμές και άλλα έξοδα για την απόκτηση παικτών. Οι Orpean & Oprisor (2014) εξέτασαν τον οικονομικό αντίκτυπο του ποδοσφαίρου ως επιχείρηση και ανέλυσαν τον τρόπο με τον οποίο τοποθετούνται τα δικαιώματα εγγραφής των παικτών.

Όσον αφορά τα δικαιώματα εγγραφής των παικτών ο Morrow (1997) ανέλυσε την πρακτική ποδοσφαιρικών συλλόγων στο Ηνωμένο Βασίλειο καταγράφοντας τις υπηρεσίες που παρέχονται από τους παίκτες ως άυλα περιουσιακά στοιχεία στον ισολογισμό τους και βρήκε ότι βραχυπρόθεσμα τα λογιστικά κριτήρια του ιστορικού κόστους απόκτησης είναι η πιο κατάλληλη μέθοδος για την αποτίμηση των δικαιωμάτων εγγραφής των παικτών στον ισολογισμό των ποδοσφαιρικών συλλόγων του δείγματός του.

Ωστόσο, υπάρχει ο κίνδυνος οι αθλητές να θεωρηθούν προϊόντα ή εμπορεύματα με συγκεκριμένη χρηματική αξία για την ενσωμάτωσή τους στον ισολογισμό των αντίστοιχων συλλόγων τους. Υπό αυτή την έννοια στην περίπτωση της ικανότητας των συλλόγων να αποκτούν κεφάλαια, οι τράπεζες ενδιαφέρονται περισσότερο για την ποιότητα του εισοδήματος παρά για την ύπαρξη ενός ασφαλούς τρόπου μεταφοράς λίστας των παικτών στον ισολογισμό (Martín et al., 2019).

Οι Risaliti & Verona (2012) θεωρούν ότι το ποδόσφαιρο σήμερα αποτελεί μια πραγματική επιχείρηση και αναλύουν την αποτίμηση των δικαιωμάτων εγγραφής των παικτών στις οικονομικές καταστάσεις των κύριων ιταλικών ποδοσφαιρικών συλλόγων την περίοδο 1996-2009. Βρίσκουν μια τεχνητά υπερεκτιμημένη αξία των δικαιωμάτων εγγραφής των παικτών η οποία από κοινού με την πολιτική έλλειψης ελέγχου των υψηλών μισθών των παικτών, οδηγεί σε καταστάσεις οικονομικής κρίσης και κινδύνων για τους συλλόγους. Ωστόσο, δείχνουν το όριο της εξέτασης της αξίας των δικαιωμάτων εγγραφής των παικτών ως ομάδα, καθώς δεν είναι πάντα εφικτό να αποτυπωθούν οι αξίες που αποδίδονται σε μεμονωμένους παίκτες από τις οικονομικές καταστάσεις.

Κάποιοι ερευνητές εξετάζουν το πρόβλημα της υπερτίμησης της αξίας των παικτών και της υποτίμησης της αξίας. Σύμφωνα με τους Gazzola & Amelio (2016) η αποτίμηση της αξίας των παικτών μέσω της αποτύπωσης των αμοιβών τους πληροί τα κριτήρια για κεφαλαιοποίηση των παικτών ως άυλα περιουσιακά στοιχεία επειδή αποδίδεται άμεσα στο κόστος του συμβολαίου ενός παίκτη. Ωστόσο, άλλοι συγγραφείς όπως οι Orpean & Oprisor (2014) και Putra & Wasistha (2018) υποστηρίζουν ότι οι μεταγραφικές αξίες των παικτών δεν αποτελούν δίκαιη αποτίμηση της αξίας των παικτών καθώς μια τέτοια αποτίμηση περιλαμβάνει άλλα στοιχεία μάρκετινγκ και συμβάσεις που διαστρεβλώνουν την εύλογη αξία.

Σε περιοχές όπου δεν εφαρμόζονται τα ΔΛΠ δηλαδή σε περιοχές εκτός Ευρώπης η αποτίμηση της αξίας των αθλητών αποτελεί αντικείμενο έρευνας ως προς την εύρεση κατάλληλου τρόπου αποτύπωσης. Οι Gisemzow & Tower (2006) εξετάζουν μοντέλα μέτρησης της αξίας αθλητών ομάδων στην Αυστραλία και συγκεκριμένα ποδοσφαιριστών. Βρήκαν ότι το 62% διοίκησης ποδοσφαιρικών ομάδων, παικτών και λογιστών που συνδέονται με το Αυστραλιανό πρωτάθλημα ποδοσφαίρου δεν συμφωνούν με την αποτίμηση των παικτών στον ισολογισμό της ομάδας. Οι απόψεις καθεμίας ομάδας εκ των τριών ενδιαφερομένων (διοίκηση, παίκτες, λογιστές) παρουσιάζουν στατιστικές διαφορές με κλιμακούμενη επιθυμία αποτίμησης της αξίας των αθλητών. Η παροχή πληροφοριών για την αποτίμηση των παικτών θα ήταν επωφελής από άποψη δημόσιου συμφέροντος και διαφάνειας.

Οι Whiting & Chapman (2003) εξέτασαν τη χρήση των δαπανών έναντι των κεφαλαιοποιημένων πληροφοριών στις οικονομικές καταστάσεις για παίκτες ράγκμπι της Νέας Ζηλανδίας και βρήκαν ότι οι πληροφορίες ανθρώπινου δυναμικού δηλαδή η κεφαλαιοποίηση και η συμπερίληψη της αξίας των παικτών στον ισολογισμό έχουν μικρή διαφορά στις επενδυτικές αποφάσεις που λαμβάνουν οι ομάδες. Αναφέρουν ακόμη ότι τα κύρια προβλήματα ήταν οι λογιστικές δυσκολίες με την έννοια της ιδιοκτησίας ή του ελέγχου του ανθρώπινου δυναμικού που λειτουργεί ως περιουσιακό στοιχείο και η αξιοπιστία της μελέτης.

Και στον ευρωπαϊκό χώρο όμως εξετάζονται εξειδικευμένα ζητήματα όπως το θέμα των ελεύθερων παικτών για το οποίο ακόμη δεν έχει βρεθεί τρόπος ορθής και κοινά αποδεκτής αντιμετώπισης. Οι Aronsson et al. (2004) προτείνουν τρόπους με τους οποίους οι σουηδικοί ποδοσφαιρικοί σύλλογοι θα μπορούσαν να βελτιώσουν τις οικονομικές τους καταστάσεις για να παρουσιάσουν καλύτερα την αξία και τις μελλοντικές δυνατότητες των συλλόγων και διαπίστωσαν πως οι σύλλογοι πρέπει να παρουσιάζουν καλύτερα την πραγματική οικονομική τους αξία. Το πρόβλημα της λογιστικής για παίκτες χωρίς αξία κτήσης προκύπτει, καθώς δεν υπάρχει αξιόπιστο ιστορικό κόστος. Θα μπορούσαν να υπολογιστούν τα ποσά για αυτούς τους παίκτες με την εφαρμογή κάποιας λογιστικής θεωρίας ανθρωπίνων πόρων. Στην περίπτωση των σουηδικών ποδοσφαιρικών συλλόγων υπάρχουν δύο επιλογές, είτε να κεφαλαιοποιήσουν τα κόστη συμβολαίου είτε να τα περάσουν ως έξοδα.

Στην πραγματικότητα το Σύστημα Αδειοδότησης Ομίλων της UEFA επιτρέπει στους ποδοσφαιρικούς συλλόγους να υιοθετούν είτε την πολιτική κεφαλαιοποίησης είτε την πολιτική εξόδων πριν την υιοθέτηση του ΔΛΠ 38 που ξεκίνησε το 1998 (UEFA, 2002). Για παράδειγμα, στο Ηνωμένο Βασίλειο η εισαγωγή του εθνικού λογιστικού προτύπου FRS 10 «Άυλα περιουσιακά στοιχεία και υπεραξία» το 1997 άλλαξε σημαντικά την λογιστική πρακτικών των αγγλικών ποδοσφαιρικών συλλόγων.

Στην Αγγλική Premier League, τα κόστη που αφορούν την απόκτηση παικτών αντιμετωπίζονται ως κεφαλαιοποιημένα άυλα πάγια στοιχεία ενεργητικού. Για παράδειγμα, η Manchester United είχε συνολικά άυλα περιουσιακά στοιχεία 132,4 εκατομμύρια λίρες Αγγλίας το 2021 (Manchester United Annual Report, 2021). Αυτά τα έξοδα αποσβένονται πλήρως κατά την περίοδο που καλύπτεται από το αρχικό συμβόλαιο του παίκτη. Όταν ένα συμβόλαιο παρατείνεται, τυχόν έξοδα που σχετίζονται με την εξασφάλιση της επέκτασης προστίθενται στο αναπόσβεστο υπόλοιπο κατά την ημερομηνία της τροποποίησης και αυτή η λογιστική αξία αποσβένεται κατά τη διάρκεια της εναπομένουσας αναθεωρημένης διάρκειας του συμβολαίου. Όταν μέρος της αντιπαροχής εξαρτάται από ένα μελλοντικό γεγονός, το ποσό

αυτό αναγνωρίζεται όταν αναμένεται να συμβεί το γεγονός. Έπειτα αυτό αποσβένεται από την αρχή του έτους κατά το οποίο η ενδεχόμενη πληρωμή καθίσταται πιθανή.

Οι Preuss et al. (2014) και Storm (2012) υποστηρίζουν ότι ο κανονισμός FFP αφορά τους ποδοσφαιρικούς συλλόγους τους οποίους ενθαρρύνει να εφαρμόσουν μια πιο βιώσιμη και οικονομικά ορθολογική προσέγγιση για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων τους (UEFA, 2015). Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι παρά την αύξηση των εσόδων των συλλόγων τα τελευταία χρόνια (Domínguez, 2003), πολλοί σύλλογοι με μεγάλο κύρος προσελκύουν πιο ακριβούς παίκτες και έχουν μεγάλα χρέη (Madden, 2012). Αυτό τους οδηγεί σε μεγάλες οικονομικές δυσκολίες ή ακόμη και σε διαδικασίες αφερεγγυότητας.

Ο Morrow (2006) εξετάζει τα άυλα περιουσιακά στοιχεία στην ιταλική ποδοσφαιρική βιομηχανία και βρίσκει ότι ο ιταλικός κανονισμός ορίζει ένα διάταγμα που επιτρέπει στους ποδοσφαιρικούς συλλόγους της χώρας να αποσβένουν δικαιώματα εγγραφής των παικτών σε μια αυθαίρετη δεκαετή περίοδο, μεγαλύτερη από τη μέγιστη διάρκεια των συμβολαίων των παικτών. Αυτό σημαίνει ότι βελτιώνεται η οικονομική απόδοση των ιταλικών συλλόγων με αυτή τη λογιστική αποτύπωση.

Όσον αφορά την ορθότητα της αποτίμησης της αξίας των παικτών στο ιστορικό κόστος, διάφορες έρευνες την αμφισβητούν. Οι Kulikova & Goshunova (2014) υποστηρίζουν ότι άλλοι παράγοντες που μπορούν να θεωρηθούν ως ανθρώπινο κεφάλαιο, όπως το κόστος εκπαίδευσης, η δημιουργία ομαδικής συνεργασίας ή και άλλοι όπως η χρήση νέων παικτών από τους νεανικούς συλλόγους δεν μπορούν να αποτυπωθούν με βάση το ΔΛΠ 38, καθώς δεν υπάρχει ενεργή αγορά για συγκρίσιμες παραμέτρους προκειμένου να παρέχεται μια αξιόπιστη αξία.

Οι Lozano & Gallego (2011) εστίασαν στα ισπανικά λογιστικά πρότυπα και εξέτασαν μια μελέτη περίπτωσης για να παρέχουν την υψηλή κρυφή αξία των άυλων περιουσιακών στοιχείων των ποδοσφαιρικών συλλόγων. Βρήκαν ότι τα περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται μόνο εν μέρει ως άυλα στη λογιστική αποτύπωση, καθώς τα εσωτερικά δημιουργούμενα δικαιώματα εγγραφής των παικτών δεν αντικατοπτρίζονται στον ισολογισμό. Αυτό συμβαίνει γιατί γνωστοποιούνται μόνο τα έξοδα των μεταγραφών των αποκτηθέντων παικτών στο ιστορικό κόστος κτήσης.

Οι Kulikova & Goshunova (2014) θεωρούν ότι η ανικανότητα κεφαλαιοποίησης των εφήβων της ίδιας ομάδας είναι θεμελιωδώς εσφαλμένη, καθώς το υψηλής ποιότητας σύστημα εκπαίδευσης των ποδοσφαιριστών αποτελεί εγγύηση μελλοντικής επιτυχίας του ποδοσφαιρικού συλλόγου. Αυτό σημαίνει ότι οι επενδύσεις σε νεαρούς παίκτες αντιπροσωπεύουν ένα πλεονέκτημα που διαμορφώνεται με τα χρόνια στις αθλητικές ακαδημίες

κατά τη διάρκεια των προπονήσεων και της εκπαίδευσης, το οποίο μπορεί να αποφέρει οικονομικά οφέλη ως μέρος της ομάδας ενός συλλόγου.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι αυτές οι ελλείψεις των λογιστικών προτύπων οδηγούν σε καθαρές λογιστικές αξίες σημαντικά χαμηλότερες από αυτές της αγοράς μεταβιβάσεων. Επιπλέον, οι Orrean & Oprisor (2014) επιβεβαιώνουν ότι οι νέοι παίκτες (έφηβοι) δεν μπορούν να αντικατοπτριστούν στις οικονομικές καταστάσεις γιατί δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του ΔΛΠ 38. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι ανήλικοι παίκτες δεν μπορούν να υπογράψουν έντυπα ως επαγγελματίες και κατά συνέπεια δεν μπορούν να κερδίσουν τίποτα ως άυλα περιουσιακά στοιχεία στις οικονομικές καταστάσεις. Ακόμη, η έλλειψη συμβολαίων επιφέρει έναν ευνοϊκό έλεγχο σε αυτά τα πιθανά περιουσιακά στοιχεία καθώς ένα τυπικό συμβόλαιο μπορεί να προσφερθεί στους παίκτες που έχουν συμπληρώσει τη νόμιμη ηλικία.

Ένα άλλο ζήτημα που εξετάζεται στην βιβλιογραφία αφορά την διαδικασία του ελέγχου απομείωσης. Τα στοιχεία των άυλων περιουσιακών στοιχείων αθλητικής φύσης διατίθενται τη στιγμή που πωλούνται ή δεν αναμένονται πλέον άλλα κέρδη από αυτά (Maglio & Rey, 2017). Αυτό σημαίνει ότι η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της καθαρής λογιστικής αξίας των στοιχείων τη στιγμή της πράξης οδηγεί στην καταχώρηση των κερδών και ζημιών μέσω της διάθεσης παγίων περιουσιακών στοιχείων (Wyatt, 2005).

Σύμφωνα με τους Maglio & Rey (2017) οι οικονομικές ανακοινώσεις και η χρηματοοικονομική αναφορά που αποκαλύπτονται από τους ποδοσφαιρικούς συλλόγους σχετικά με τη διαδικασία ελέγχου απομείωσης είναι ανεπαρκείς επειδή οι κανονισμοί της UEFA έχουν κενά που πρέπει να καλυφθούν. Ακόμη, τα ΔΠΧΑ και ΔΛΠ δεν είναι απολύτως κατάλληλα για εταιρίες που δραστηριοποιούνται σε συγκεκριμένους επιχειρηματικούς τομείς όπως το ποδόσφαιρο. Οι Maglio & Rey (2017) προτείνουν η UEFA και η FIFA καθώς επίσης και οι τοπικές ποδοσφαιρικές ομοσπονδίες θα πρέπει να προωθήσουν νέους κανονισμούς που στοχεύουν στην βελτίωση της ακρίβειας της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης των ποδοσφαιρικών συλλόγων. Αυτό μπορεί να γίνει για παράδειγμα με την εισαγωγή και περιγραφή ενός εξωτερικού δείκτη για την εκτέλεση της απομείωσης, καθώς αυτό το είδος αποτυχίας έχει αρνητικό αντίκτυπο στα έσοδα των ποδοσφαιρικών συλλόγων.

Οι Orrean & Oprisor (2014) περιγράφουν επίσης το πρόβλημα που προκύπτει από την δυνατότητα που έχουν οι ποδοσφαιριστές έξι μήνες πριν τη λήξη του συμβολαίου τους να ανακηρυχθούν ελεύθεροι και να διαπραγματευτούν το δικό τους συμβόλαιο με άλλο σύλλογο χωρίς μεταγραφή. Στην περίπτωση της λογιστικής καταχώρησης της σύμβασης ως άυλου περιουσιακού στοιχείου, πρέπει σε αυτή την περίπτωση η υπολειμματική αξία για το συμβόλαιο να είναι μηδενική στα λογιστικά βιβλία. Έτσι, τα συμβόλαια αυτά που

περιλαμβάνουν αυτόν τον όρο μέσα δεν μπορούν να αναγνωριστούν ως άυλο περιουσιακό στοιχείο λόγω του ότι δεν υπάρχει αξιοπιστία αποτίμησης (Maglio & Rey, 2017) και δεν υπάρχει αμοιβή μεταβίβασης και ενεργού αγοράς (UEFA, 2012).

Η Deloitte (2016) συνοψίζει τα ευρήματα της βιβλιογραφίας σχετικά με τα προβλήματα που παρουσιάζονται κατά την αποτίμηση της αξίας των επαγγελματιών αθλητών και εντοπίζει πέντε προκλήσεις τις οποίες καλούνται οι οικονομικά υπεύθυνοι των ομάδων να αντιμετωπίσουν στη σύγχρονη οικονομική εποχή:

- Τα κριτήρια της αναγνώρισης του νέου εισοδήματος: Οι ομάδες θα πρέπει να είναι έτοιμες να εφαρμόσουν το νέο μοντέλο αναγνώρισης εσόδων της FASB που τίθεται σε ισχύ για ετήσιες περιόδους αναφοράς που ξεκινούν μετά τις 15/12/2017 για τις δημόσιες οντότητες και μετά τις 15/12/2018 για τις ιδιωτικές οντότητες. Ενώ τα νέα κριτήρια του προτύπου για την αναγνώριση των εσόδων ισχύουν για όλες τις επιχειρήσεις υπάρχουν πολλά κριτήρια για τους αθλητικούς συλλόγους δεδομένων των ροών εσόδων τους από χορηγίες, δικαιώματα μέσων και αυξανόμενες ψηφιακές ευκαιρίες. Η νέα οδηγία απαιτεί να προσδιοριστεί αν η μεταβλητή αντιπαροχή όπως οι εκπτώσεις ή τα μπόνους απόδοσης περιλαμβάνεται στις συμβάσεις των αθλητών. Η έννοια της αντιπαροχής ως μεταβλητής μπορεί να οδηγήσει σε αλλαγή του χρόνου αναγνώρισης με τα νέα κριτήρια. Για πολυετείς συμβάσεις όπως οι συναλλαγές των μέσων ενημέρωσης και οι χορηγίες, οι οντότητες θα πρέπει να προσδιορίσουν αν υπάρχει σημαντικό στοιχείο χρηματοδότησης. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι κάτοχοι δικαιωμάτων ενδεχομένως να χρειαστεί να ενσωματώσουν τη διαχρονική αξία του χρήματος στις πληρωμές συμπεριλαμβανομένων των προκαταβολών και των αναβαλλόμενων ποσών ώστε να αντικατοπτρίζεται κατάλληλα το χρηματοδοτικό όφελος που λαμβάνεται για την πολυετή συμφωνία. Για την αδειοδότηση, οι οντότητες που έχουν πνευματικά δικαιώματα ιδιοκτησίας για πρωταθλήματα και ομάδες θα πρέπει να καθορίσουν αν η άδεια παρέχει δικαίωμα «χρήσης», οπότε τα έσοδα θα αναγνωρίζονται σε συγκριμένη χρονική στιγμή ή δικαίωμα «πρόσβασης» οπότε τα έσοδα αναγνωρίζονται σε μια χρονική περίοδο. Η αναγνώριση εσόδων παραμένει βασικό στοιχείο για φορολογικούς σκοπούς. Τα αναβαλλόμενα υπόλοιπα εσόδων από εξαγορές και εκποιήσεις αθλητικών franchise μπορεί να καταστούν δύσκολα καθώς η αναλαμβανόμενη υποχρέωση είναι το κόστος εκτέλεσης της υποχρέωσης και όχι το πραγματικό αναβαλλόμενο ποσό εσόδων που αναφέρεται στον ισολογισμό πριν τη λογιστική αγορά.

- **Λογιστική αθλητικών συμβολαίων:** Οι αθλητικές ομάδες συνήθως απασχολούν ανθρώπους των οποίων η κύρια ευθύνη είναι να κατανοήσουν τη συλλογική σύμβαση εργασίας του πρωταθλήματος και να κατασκευάσουν χώρο ανώτατου ορίου για να υπογράψουν ελεύθερους παίκτες. Φυσικά, υπάρχουν λογιστικές και οικονομικές επιπτώσεις από την υπογραφή παικτών σε μακροπρόθεσμα συμβόλαια πολλών εκατομμυρίων δολαρίων. Όπως και των άλλων εργαζομένων, οι μισθοί των αθλητών γίνονται έξοδα λογιστικά όταν πραγματοποιούνται. Ανάλογα με το πρωτάθλημα στο οποίο συμμετέχουν, οι ομάδες μπορούν να προσφέρουν πρόσθετο αντίτιμο στους παίκτες ως μέρος του συνολικού τους πακέτου αποζημίωσης. Αυτή η εκτίμηση περιλαμβάνει μπόνους υπογραφής, εγγυημένες (ή μη εγγυημένες) συμβάσεις, ρήτρες απόδοσης ή μακροπρόθεσμη αναβαλλόμενη αποζημίωση. Κάθε μία από αυτές τις μεθόδους πληρωμής των παικτών απαιτεί ειδική μεταχείριση στον ισολογισμό και την κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Η σωστή λογιστική για την αποζημίωση των παικτών βοηθά τις ομάδες να καθορίσουν την παρούσα αξία των μακροπρόθεσμων συμβολαίων, τον τρόπο απόσβεσης των μπόνους προκαταβολικής υπογραφής και να διασφαλίσουν ότι οι οικονομικές καταστάσεις αντικατοπτρίζουν κατάλληλα τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις μιας ομάδας. Υπάρχουν επίσης επιπτώσεις στον φόρο εισοδήματος. Ακόμα κι αν ένα συμβόλαιο παίκτη περιλαμβάνει μπόνους υπογραφής, αν οι πληρωμές του μπόνους αναβληθούν σε όλη τη διάρκεια του συμβολαίου, η κεφαλαιοποίηση και η απόσβεση δεν πραγματοποιούνται μέχρι να γίνει η πληρωμή. Αυτό τείνει να είναι πιο συνηθισμένο σε πρωταθλήματα όπου η διάρκεια των συμβολαίων δεν είναι περιορισμένη, αλλά είναι μια τακτική την οποία πρέπει να γνωρίζουν όλες οι ομάδες. Επιπλέον, οι συναλλαγές παικτών συχνά έχουν ως αποτέλεσμα μια ανταλλαγή που θεωρείται ανταλλαγή ομοειδών για σκοπούς φορολογίας εισοδήματος, η οποία απαιτεί μετατόπιση της υπολειπόμενης βάσης στη σύμβαση και πιθανό κέρδος για εισπράξεις σε μετρητά.
- **Επιμερισμός εσόδων και εξόδων:** Ένα από τα εγγενή οφέλη για τους μετόχους των αθλητικών επιχειρήσεων είναι η βάση φιλάθλων. Λόγω της πίστης τους, οι οπαδοί συχνά δεν διστάζουν να αγοράσουν προϊόντα που αφορούν τους παίκτες (π.χ. φανέλα) ή εισιτήρια για να υποστηρίξουν την αγαπημένη τους ομάδα. Σε αντάλλαγμα, οι ομάδες και τα πρωταθλήματα επιβαρύνονται με εκατομμύρια δολάρια σε λειτουργικά έξοδα για τη διοργάνωση εκδηλώσεων και τη μεταφορά παικτών από πόλη σε πόλη για παιχνίδια. Με τον ίδιο τρόπο οι αθλητές υπόκεινται σε τέλη στις δικαιοδοσίες στις οποίες παίζουν παιχνίδια, ενώ οι ομάδες και τα πρωταθλήματα πληρώνουν φόρους

στους δήμους όπου παράγουν εισόδημα. Αυτό το ζήτημα εντοπίζεται κυρίως βέβαια στις ΗΠΑ. Η κατανομή των εσόδων και των εξόδων θέτει νέες προκλήσεις, καθώς οι αθλητικές επιχειρήσεις προσπαθούν όλο και περισσότερο να αναπτυχθούν στις διεθνείς αγορές. Τα τελευταία πέντε χρόνια, αγώνες κανονικής περιόδου για αθλητικά πρωταθλήματα με έδρα τις ΗΠΑ έχουν παιχτεί σε πόλεις όπως το Λονδίνο, το Σίδνεϋ και το Τόκιο. Ως μέρος αυτής της στρατηγικής ανάπτυξης, τα πρωταθλήματα εξετάζουν επίσης το ενδεχόμενο να τοποθετήσουν μόνιμα μια ομάδα στο εξωτερικό. Οι πιθανές νομικές και φορολογικές δομές των διεθνών εργασιών είναι πιθανό να διαδραματίσουν ρόλο στον περιορισμό του εισοδήματος από το εξωτερικό και της έκθεσης σε φόρους εκτός εισοδήματος. Ο αποτελεσματικός προσδιορισμός των εσόδων και των πόρων που δαπανώνται είναι κρίσιμος για τον περιορισμό της έκθεσης στον φόρο εισοδήματος και θα μπορούσε να διαδραματίσει βασικό ρόλο στο πού και πώς οι αθλητικοί φορείς επεκτείνονται στο εξωτερικό.

- **Ενεργητική και όχι παθητική ιδιοκτησία ομάδας:** Ένας ελκυστικός τρόπος για τους ιδιοκτήτες αθλητικών ομάδων να δαπανήσουν τη μεγάλη επένδυση κεφαλαίου που απαιτείται για την αγορά ενός franchise είναι η προσέλκυση ετερόρρυθμων εταίρων. Για αυτούς τους επενδυτές, η κατοχή ενός μικρού μεριδίου σε μια ομάδα έχει τα προνόμιά της. Οι περιορισμένοι συνεργάτες μπορούν συχνά να ταξιδεύουν στο ομαδικό αεροπλάνο, να συναντηθούν με παίκτες σε αποκλειστικές ρυθμίσεις ή να λάβουν την επιλογή να αγοράσουν το franchise οριστικά σε μεταγενέστερη ημερομηνία. Ωστόσο, από το 2013, αυτοί οι ιδιοκτήτες μειοψηφίας αντιμετώπισαν μια νέα πρόκληση με τον φόρο καθαρού εισοδήματος από επενδύσεις (NII), ο οποίος επιβάλλει φόρο 3,8% σε ορισμένες παθητικές δραστηριότητες. Οι ομάδες έχουν συχνά διαχειριστές συνεργάτες υπεύθυνους για τον καθορισμό ενός προϋπολογισμού, την πρόσληψη προπονητών και την εκπροσώπηση του franchise στα διοικητικά συμβούλια του πρωταθλήματος. Αυτά τα άτομα είναι συνήθως ενεργά στη λειτουργία της επιχείρησης. Αλλά για να αποφύγουν οι ετερόρρυθμοι εταίροι να πληρώσουν τον φόρο NII ή για να μετριάσουν τον κίνδυνο αναστολής των φορολογικών ζημιών που προκύπτουν από το franchise λόγω των κανόνων για την απώλεια παθητικής δραστηριότητας, πρέπει να επιδεικνύουν «υλική συμμετοχή» στο franchise. Η υλική συμμετοχή των ετερόρρυθμων εταίρων καθορίζεται γενικά από το χρονικό διάστημα και το είδος της εργασίας που συνέβαλε στην ομάδα. Η κατανόηση της πολυπλοκότητας του φόρου εισοδήματος της ενεργητικής έναντι της παθητικής

συμμετοχής είναι κρίσιμη και για τους διαχειριστές και για τους ετερόρρυθμους εταίρους.

- Μισθώσεις γηπέδου: Τις τελευταίες δύο δεκαετίες, η αθλητική βιομηχανία γνώρισε μια έκρηξη σταδίων, με ομάδες με τοπικές κυβερνήσεις να ξοδεύουν δισεκατομμύρια δολάρια σε νέες και ανακαινισμένες εγκαταστάσεις. Συχνά, η γη ή τα πραγματικά κτίρια ανήκουν σε τρίτους, δημόσιους φορείς ή αρχές, με τις ομάδες να υπογράφουν μακροχρόνιες μισθώσεις για την κάλυψη της περιόδου εξυπηρέτησης του χρέους. Καθώς η FASB παρουσιάζει νέες οδηγίες για τη λογιστική μίσθωσης, οι ομάδες θα πρέπει να εξετάσουν τον αντίκτυπο που θα έχει το πρότυπο στις συμφωνίες ενοικίασης των γηπέδων τους. Η καθοδήγηση για τις δημόσιες οντότητες ισχύει για οικονομικές χρήσεις που ξεκινούν μετά τις 15 Δεκεμβρίου 2018. Για τις μη δημόσιες οντότητες, η νέα καθοδήγηση ισχύει για τις οικονομικές χρήσεις που ξεκινούν μετά τις 15 Δεκεμβρίου 2019. Το νέο πρότυπο μίσθωσης καταργεί τις απαιτήσεις για τη διενέργεια δοκιμών για την ταξινόμηση των μισθώσεων και εισάγει ένα μοντέλο μισθωτή που μεταφέρει τις περισσότερες μισθώσεις στον ισολογισμό. Ο αντίκτυπος θα αναγκάσει τις ομάδες και τους δανειστές τους να επαναξιολογήσουν και να παρακολουθήσουν πιο στενά τις απαιτήσεις συμμόρφωσης σε επίπεδο πρωταθλήματος και τις συμβάσεις χρέους τρίτων για να διασφαλίσουν ότι δεν έχει συμβεί αθέτηση πληρωμών. Οι ομάδες θα πρέπει επίσης να διασφαλίσουν ότι καταχωρούνται τυχόν λογιστικές και φορολογικές διαφορές που προκύπτουν από αλλαγές στον τρόπο μίσθωσης. Ένα άλλο βασικό ζήτημα από την άποψη του φόρου εισοδήματος είναι ότι για τα γήπεδα που χρηματοδοτούνται τόσο με δημόσια όσο και με ιδιωτικά χρήματα, μπορεί να επιτραπεί στους δικαιοδόχους να «κατανείμουν» τις συνεισφορές τους στο έργο σε συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία των γηπέδων. Σε αυτό το σενάριο, οι δικαιοδόχοι θέλουν συνήθως οι συνεισφορές τους να κατανέμονται σε ακίνητα μικρότερης διάρκειας, προκειμένου να επωφεληθούν από την ταχεία ανάκτηση κόστους. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό κατά τον σχεδιασμό και τη σύνταξη των συμφωνιών να διασφαλιστεί ότι περιλαμβάνονται οι κατάλληλες διατάξεις που θα επιτρέπουν στο franchise να χρησιμοποιήσει αυτή τη μεθοδολογία κατανομής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ ΩΣ ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

3.1.Εισαγωγικά

Το παρόν κεφάλαιο εξετάζει την περίπτωση των αθλητών ως άυλων περιουσιακών στοιχείων. Συγκεκριμένα, δίνονται αρχικά κάποιου ορισμοί για τον αθλητισμό, τους επαγγελματίες αθλητές και άλλους χρήσιμους όρους που ορίζονται στο ΔΛΠ 38 γύρω από τη λογιστική αντιμετώπιση των επαγγελματιών αθλητών. Στη συνέχεια, παρουσιάζεται το θεσμικό πλαίσιο σύμφωνα με το οποίο υλοποιείται η αποτίμησή τους και αναλύεται η εφαρμογή του ΔΛΠ 38 με παραδείγματα κυρίως από το ποδόσφαιρο.

3.2. Ορισμοί

Ο αθλητισμός αποτελεί κοινωνικό δικαίωμα με χαρακτήρα παιδαγωγικό, κοινωνικό και πολιτισμικό (Πατσαντάρας, 2007) και διακρίνεται σε ερασιτεχνικό και επαγγελματικό σε παγκόσμιο επίπεδο (Παναγιωτόπουλος, 2001).

Σύμφωνα με το άρθρο 85 του Ν.2725/1999 επαγγελματίας αθλητής είναι εκείνος που συνδέεται με Αθλητική Ανώνυμη Εταιρία (εφεξής ΑΑΕ) με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας για την παροχή αθλητικών υπηρεσιών. Οι αποδοχές των αθλητών από τις ΑΑΕ καθορίζονται ελεύθερα μεταξύ των αθλητών και των ΑΑΕ. Οι έκτακτες αποδοχές ή αλλιώς πριμ και οι όροι καταβολής τους καθορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) της ΑΑΕ. Οι προϋποθέσεις απόκτησης της ιδιότητας του επαγγελματία αθλητή ρυθμίζονται με ειδικό κανονισμό για κάθε άθλημα που καταρτίζεται από τα ΔΣ της οικείας επαγγελματικής ένωσης και της οικείας αθλητικής ομοσπονδίας.

Σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ) και την ελληνική νομοθεσία οι επαγγελματίες αθλητές κατατάσσονται στα άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία της εκάστοτε οικονομικής οντότητας. Πάγια περιουσιακά στοιχεία είναι εκείνα τα στοιχεία, ενσώματα, βιολογικά ή άυλα, ιδιότητα ή μισθωμένα με χρηματοδοτική μίσθωση τα οποία προορίζονται να χρησιμοποιηθούν κατά τρόπο διαρκή για τους σκοπούς της οντότητας και αναμένεται να αποφέρουν οικονομικά οφέλη πέραν της μιας ετήσιας περιόδου.

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία διακρίνονται σε ενσώματα πάγια ή ενσώματες ακινητοποιήσεις που περιλαμβάνουν κτήρια, μηχανήματα, έπιπλα κλπ. και τα άυλα πάγια ή ασώματες ακινητοποιήσεις που περιλαμβάνουν οικονομικά αγαθά χωρίς υλική υπόσταση όπως διπλώματα ευρεσιτεχνίας, σήματα, φήμη και πελατεία, πνευματική ιδιοκτησία κλπ. Τα άυλα μπορούν να συνεισφέρουν στην αξία της επιχείρησης για αυτό και καθίσταται σημαντική η κατανόησή τους.

Το ΔΛΠ 38 ορίζει τις λογιστικές απαιτήσεις σχετικά με τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποτελούν μη νομισματικά περιουσιακά στοιχεία της οντότητας και τα οποία δεν έχουν φυσική και αναγνωρίσιμη αξία, δηλαδή, δεν έχουν υλική υπόσταση. Τα άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία είναι διακριτά, εξατομικεύσιμα μη χρηματικά στοιχεία χωρίς φυσική υπόσταση και ανήκουν στο ενεργητικό της οντότητας. Τα τρία χαρακτηριστικά που πρέπει να διαθέτει ένα περιουσιακό στοιχείο για να χαρακτηριστεί ως άυλο είναι:

1. η αναγνωρισιμότητα: Η αναγνωρισιμότητα αφορά ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο όταν η οντότητα είναι σε θέση να το διακρίνει και να το εξατομικεύσει ώστε να μην συγχέεται με την υπεραξία που αποκτάται σε μια εξαγορά. Η υπεραξία αποτελεί το στοιχείο του ενεργητικού που αντιπροσωπεύει τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που προκύπτουν από άλλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν σε έναν επιχειρηματικό συνδυασμό που δεν αναγνωρίζονται ξεχωριστά και καταλήγουν να αναγνωρίζονται ξεχωριστά (Chatzkel, 2002). Η αναγνωρισιμότητα αφορά τον διαχωρισμό από την οντότητα και τη δυνατότητα ανταλλαγής, πώλησης ή εκμίσθωσης μεμονωμένα ή με άλλα στοιχεία του ενεργητικού ή των υποχρεώσεων με κάποια σχετική σύμβαση. Προκύπτει από συμβατικά ή νομικά και άλλα δικαιώματα και υποχρεώσεις χωρίς να διαδραματίζει ρόλο αν αυτά είναι μεταβιβάσιμα ή διαχωρίζονται από την οντότητα.
2. ο έλεγχος που ασκεί η οντότητα πάνω του: Έλεγχος ασκείται από την οντότητα σε ένα στοιχείο του ενεργητικού όταν η οντότητα έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει οικονομικά οφέλη που προκύπτουν από το περιουσιακό στοιχείο και να απαγορεύει την πρόσβαση σε άλλους να επωφεληθούν από οικονομικά οφέλη από αυτό το στοιχείο. Αν δεν υπάρχουν νομικά δικαιώματα είναι δύσκολο να αποδειχθεί ο έλεγχος
3. η προσδοκία για μελλοντικά οφέλη: Τα μελλοντικά οφέλη μπορεί να προέρχονται από πώληση προϊόντων ή υπηρεσιών, την εξοικονόμηση κόστους ή οποιαδήποτε άλλη ωφέλεια που προκύπτει από την χρήση του περιουσιακού στοιχείου. Τεχνικές γνώσεις και γνώσεις της αγοράς μπορούν να απολήξουν σε μελλοντικά οικονομικά οφέλη.

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 38 για την αρχική αναγνώριση ενός άυλου πάγιου περιουσιακού στοιχείου θα πρέπει το πάγιο να κοστολογείται αξιόπιστα και να προκύπτουν από αυτό μελλοντικά οικονομικά οφέλη. Η εκτίμηση αυτών των οφελών υλοποιείται με λογικές και βάσιμες υποθέσεις. Σύμφωνα με τον Edvinsson (1997) τα άυλα περιουσιακά στοιχεία αποκτώνται με δύο τρόπους, (α) με απόκτηση από τρίτους από ανταλλαγή, εξαγορά, συνένωση επιχειρήσεων ή διακεκριμένη απόκτηση και (β) με τη διαδικασία της έρευνας και ανάπτυξης οπότε και δημιουργείται εσωτερικά εντός της οντότητας.

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 38 υπάρχουν οι εξής τρόποι απόκτησης ενός άυλου πάγιου περιουσιακού στοιχείου:

- Μεμονωμένη απόκτηση
- Απόκτηση κατά την εξαγορά οντότητας
- Απόκτηση με ανταλλαγή
- Απόκτηση με κρατική επιχορήγηση
- Εσωτερική παραγωγή.

Η αρχική αναγνώριση του πάγιου περιουσιακού στοιχείου είναι η πρώτη καταχώρηση στο λογιστικό σύστημα της οντότητας ενός στοιχείου των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Σύμφωνα με το Ν. 4308/2016 αναγνώριση είναι η διαδικασία ενσωμάτωσης στον ισολογισμό ή και στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης ενός στοιχείου που εμπίπτει στους σχετικούς ορισμούς του νόμου και ικανοποιεί τα εξής κριτήρια:

- αναμένεται ότι θα προκύψουν για την οντότητα μελλοντικά οικονομικά οφέλη σχετιζόμενα με το στοιχείο.
- το στοιχείο έχει ένα κόστος ή μια αξία που μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.

Η αποτίμηση των άυλων περιουσιακών στοιχείων μπορεί να γίνει είτε στο κόστος κτήσης είτε στην εύλογη αξία ανάλογα με την κατηγορία στην οποία ανήκουν. Η αποτίμηση του άυλου πάγιου περιουσιακού στοιχείου στο κόστος κτήσης γίνεται σύμφωνα με το υπόδειγμα κόστους. Αυτό σημαίνει ότι απαιτείται η αφαίρεση των συσσωρευμένων αποσβέσεων και ζημιών λόγω της μείωσης της αξίας του παγίου από το κόστος κτήσης. Υπάρχουν τέσσερις διαφορετικές βάσεις επιμέτρησης που μπορούν να εφαρμοστούν στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις (Grant Thornton., 2018):

- ιστορικό κόστος σύμφωνα με το οποίο το στοιχείο καταχωρίζεται στο κόστος κτήσης του,

- τρέχον κόστος σύμφωνα με το οποίο το στοιχείο καταχωρίζεται στο τρέχον ποσό εξαγοράς του,
- ρευστοποιήσιμη αξία σύμφωνα με την οποία το στοιχείο καταχωρίζεται στο ποσό ρευστοποίησής του,
- προεξοφλημένη παρούσα αξία σύμφωνα με την οποία το στοιχείο καταχωρίζεται στην παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να δημιουργήσουν.

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσης, ενώ αργότερα επιμετρώνται στο αποσβέσιμο κόστος κτήσης. Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει κάθε δαπάνη που απαιτείται ώστε το περιουσιακό στοιχείο να περιέλθει στην παρούσα κατάσταση ή θέση ή επιδιωκόμενη χρήση. Δηλαδή, περιέχει το σύνολο των ταμειακών διαθεσίμων ή ταμειακών ισοδύναμων ή την εύλογη αξία του ανταλλάγματος που δίνεται κατά τον χρόνο απόκτησης ή κατασκευής κατά τα ειδικότερα στο νόμο (ΕΛΤΕ, 2015).

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 38 λογιστική αξία είναι το ποσό με το οποίο ένα περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται στον ισολογισμό μετά την έκπτωση κάθε σωρευμένης απόσβεσης και κάθε σωρευμένης ζημίας απομείωσης αυτού. Απομείωση είναι το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του.

Σύμφωνα με το Ν.4308/2016 η αξία των παγίων περιουσιακών στοιχείων που έχουν περιορισμένη ωφέλιμη ζωή υπόκειται σε αποσβέσεις. Η απόσβεση αρχίζει όταν το περιουσιακό στοιχείο είναι έτοιμο προς χρήση για την οποία προορίζεται και υπολογίζεται με βάση την εκτιμώμενη ωφέλιμη οικονομική του ζωή. Η διοίκηση της οντότητας έχει την ευθύνη επιλογή της κατάλληλης μεθόδου απόσβεσης για τη συστηματική κατανομή της αξίας του παγίου στην ωφέλιμη οικονομική του ζωή. Η απόσβεση διενεργείται είτε με τη σταθερή μέθοδο είτε με τη φθίνουσα μέθοδο είτε με τη μέθοδο των παραγόμενων μονάδων.

3.3.Θεσμικό Πλαίσιο

Στο ποδόσφαιρο και σε άλλα αθλήματα θεσπίστηκαν σταδιακά κανόνες για αμειβόμενους αθλητές, αποκαλούμενους ως παίκτες και άρχισαν τα σωματεία να προσαρμόζονται στη νέα κατάσταση. Η πρώτη αθλητική δραστηριότητα η οποία θεσμοθετήθηκε ήταν το ποδόσφαιρο με το Ν.75/1975 και έπειτα με το Ν.879/1979 «Περί Ποδοσφαιρικών Ανωνύμων Εταιριών».

Με το Ν.879/1979 διαχωρίστηκε το αμειβόμενο ποδόσφαιρο από τις υπόλοιπες αθλητικές δραστηριότητες των σωματείων που διατηρούνταν με τη μορφή ερασιτεχνικού αθλητισμού.

Στον ίδιο νόμο θεσπίστηκε η σύσταση νομικών προσώπων εμπορικού χαρακτήρα, των Ποδοσφαιρικών Ανώνυμων Εταιριών (ΠΑΕ) στο πλαίσιο των ανωνύμων εταιριών με λίγες αποκλίσεις ώστε να ενταχθούν σε ένα ήδη έτοιμο και νομοθετημένο πλαίσιο (Κουσουλής – Μαλάτος, 2003). Στον ίδιο νόμο θεσπίστηκε το ειδικό και αυτόνομο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου «Ένωση Ποδοσφαιρικών Ανωνύμων Εταιριών» που υπάγεται στην οικεία Ποδοσφαιρική Ομοσπονδία (Ε.Π.Ο.) με αρμοδιότητα τη διοργάνωση και διεξαγωγή του επαγγελματικού ποδοσφαιρικού πρωταθλήματος της Α΄ Εθνικής Κατηγορίας.

Εξαιτίας της ανάγκης που δημιουργήθηκε να επεκταθεί το νομοθετικό πλαίσιο και σε άλλα αθλήματα θεσπίστηκε ο Ν.1958/1991 οπότε και ορίστηκε το νομικό πλαίσιο επαγγελματικής δραστηριότητας στον αθλητισμό γενικά με εξειδικεύσεις για το ποδόσφαιρο, την καλαθοσφαίριση και την πετοσφαίριση, καθώς και τη διαιτησία των ομαδικών αθλημάτων. Ανεξάρτητα από το είδος του αθλήματος οι αθλητές κατατάσσονται σε (Παναγιωτόπουλος, 2001):

- Ερασιτέχνες αθλητές,
- Αμειβόμενους αθλητές οι οποίοι συνδέονται με συμβόλαιο παροχής υπηρεσιών με αθλητικό σωματείο που διατηρεί τμήμα αμειβόμενων αθλητών,
- Επαγγελματίες αθλητές οι οποίοι συνδέονται με συμβόλαιο παροχής υπηρεσιών με Αθλητική Ανώνυμη Εταιρία.

Σύμφωνα με το άρθρο 76^Α του Ν.2725/1999 μέχρι τις 31/12/2019 στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων των ΑΑΕ συνυπολογίζεται κατ' εξαίρεση η πλασματική αξία των αθλητών της όπως αυτή προσδιορίζεται με βάση τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 76^Α ανά χρήση και εντός τριών (3) μηνών από τη λήξη της από 5μελή επιτροπή με θητεία διάρκειας δύο (2) ετών. Αντίγραφο της απόφασης με την οποία προσδιορίζεται το ύψος της πλασματικής αξίας των αθλητών κάθε ΑΑΕ διαβιβάζεται από την επιτροπή αυτή στη Διεύθυνση Ανώνυμων Εταιριών και Πίστεως του Υπουργείου Ανάπτυξης Γενική Γραμματεία Εμπορίου ώστε να συνυπολογιστεί στα ίδια κεφάλαια εφόσον προκύψει ανάγκη εφαρμογής των άρθρων 47 και 48 παρ.1 του Κ.Ν.2190/1920.

Η Επιτροπή αποτελείται από έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Ανάπτυξης, έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών και έναν εκπρόσωπο της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού, καθώς και έναν εκπρόσωπο της οικείας διοργανώτριας αρχής του πρωταθλήματος επαγγελματικών κατηγοριών - ποδοσφαίρου, καλαθοσφαίρισης ή

πετοσφαίρισης κατά περίπτωση και έναν εκπρόσωπο του Πανελλήνιου Συνδέσμου Αμειβόμενων Ποδοσφαιριστών (Π.Σ.Α.Π.) ή του Πανελλήνιου Συνδέσμου Αμειβόμενων Καλαθοσφαιριστών (Π.Σ.Α.Κ.) ή του Πανελλήνιου Συνδέσμου Αμειβόμενων Πετοσφαιριστών (Π.Α.Σ.Α.Π.) κατά περίπτωση, οριζόμενοι αντίστοιχα από τον οικείο επαγγελματικό σύνδεσμο ή συνδικαλιστικό φορέα. (Άρθρο 17, Παρ. 2-Ν. 4049/2012).

Με την παραπάνω απόφαση ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τη σύνθεση, την οργάνωση και τη λειτουργία της Επιτροπής. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, ορίζεται η αποζημίωση των μελών της Επιτροπής. Η δαπάνη της αποζημίωσης βαρύνει τους επαγγελματικούς συνδέσμους.

Το 2016 συγκροτήθηκε η Επιτροπή Αποτίμησης Αξίας Αθλητών με στόχο τον έλεγχο, τη διαφάνεια, και εξυγίανση των οικονομικών στοιχείων Αθλητικών Ανώνυμων Εταιριών με συμμετοχή εκπροσώπων των Υπουργείων Οικονομίας, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Τουρισμού, της Σούπερ Λίγκας, της Ένωσης Β΄ Εθνικής, του ΕΣΑΚΕ, του ΠΣΑΠ και του ΠΣΑΚ (ΦΕΚ 962).

Τα κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό της αξίας των αθλητών είναι τα ποσά που αναγράφονται στο συμβόλαιο υπέρ του αθλητή και υπέρ της ΑΑΕ ή του αθλητικού σωματείου από το οποίο προήλθε, η διάρκεια του συμβολαίου, η ηλικία του αθλητή, ο αριθμός συμμετοχών στους επίσημους αγώνες της ομάδας του, ο αριθμός συμμετοχών του στους αγώνες των Εθνικών Ομάδων Ανδρών, Ελπίδων και Νέων, η πειθαρχική του κατάσταση και τα ποσά των νόμιμων αποδοχών του κατά την τελευταία διετία από την ΑΑΕ στην οποία ανήκει (Ν.3372/2005 άρθρο 2). Ο συντελεστής βαρύτητας κάθε κριτηρίου, καθώς και η διαδικασία ή τυχόν επιπλέον κριτήρια για τον προσδιορισμό της πλασματικής αξίας των αθλητών καθορίζεται με άλλη απόφαση του αρμόδιου για τον αθλητισμό Υπουργού ύστερα από πρόταση της επιτροπής (Άρθρο 2, Παρ. 4-Ν. 3372/2005).

Η αξία των αθλητών που προκύπτει από την αποτίμηση αυτών κατά τα ανωτέρω αναφέρεται ως πρόσθετη σημείωση στον ισολογισμό της εταιρίας, χωρίς να γίνεται αναμόρφωση της αξίας αυτών στα λογιστικά της βιβλία. Από την αξία των αθλητών που προκύπτει από την αποτίμησή τους, αφαιρείται η αναφερόμενη αξία κάθε αθλητή στα βιβλία της εταιρίας.

Παλιότερα οι αθλητές αποτιμώνταν ως κεφάλαιο των αθλητικών εταιριών και συγκαταλέγονταν στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων των ΑΑΕ κατ' εξαίρεση. Τα κριτήρια για αυτό ήταν τα ποσά που αναγράφονταν στο συμβόλαιο υπέρ αθλητή και υπέρ ΑΑΕ ή αθλητικού σωματείου από όπου προήλθε, η διάρκεια του συμβολαίου, η ηλικία του αθλητή, ο αριθμός συμμετοχών στους επίσημους αγώνες της ομάδας του, ο αριθμός συμμετοχών του στους

αγώνες των εθνικών ομάδων ανδρών, ελπίδων και νέων, η πειθαρχική του κατάσταση και τα ποσά των νόμιμων αποδοχών το κατά την τελευταία διετία από την ΑΑΕ στην οποία ανήκε. Η αξία των αθλητών αναφερόταν ως πρόσθετη σημείωση στον ισολογισμό της εταιρίας χωρίς να υλοποιείται αναμόρφωση της αξίας στα λογιστικά της βιβλία. Από την αξία των αθλητών που προέκυπτε από την αποτίμησή τους, αφαιρούνταν η αναφερόμενη αξία κάθε αθλητή στα βιβλία της εταιρίας.

Σήμερα οι αθλητές αντιμετωπίζονται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία με βάση τα πρότυπα IAS (Guthrie et al., 2012), ενώ η αξία τους αποσβένεται κατά τη διάρκεια των περιόδων συμβολαίου των παικτών. Η δυνατότητα συνυπολογισμού της αξίας των αθλητών στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων των ΑΑΕ έληξε στις 08/10/2013 σύμφωνα με την τροπολογία στο σχέδιο νόμου «Άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας χώρου παραστάσεων – Άδεια παράστασης»¹. Το περιεχόμενο του άρθρου 76^Α του Ν. 2725/1999 (ΦΕΚ 121 Α) όριζε ότι κατ' εξαίρεση η αξία των αθλητών συνυπολογίζεται στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων των ΑΕΕ η πλασματική αξία των αθλητών της ανά χρήση και εντός τριών μηνών από τη λήξη της.

Η υπεραξία των αθλητών που προκύπτει από την αποτίμηση αυτών καταχωρείται στο ενεργητικό του ισολογισμού με τη δημιουργία νέου λογαριασμού με ονομασία «16.91 Υπεραξία Αποτίμησης Αθλητών» σε πίστωση του λογαριασμού του Παθητικού «41.07 Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων» με δημιουργία νέου τριτοβάθμιου λογαριασμού με ονομασία «Διαφορά αποτίμησης αθλητών» του λογιστικού οδηγού για την εφαρμογή του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου από τις ΠΑΕ (ΦΕΚ 786/Β/1988). Η υπεραξία αυτή δεν υπόκειται σε αποσβέσεις.

Σήμερα το κόστος απόκτησης ποδοσφαιριστών ή άλλων επαγγελματιών αθλητών αναφέρεται ως χαρακτηριστικό παράδειγμα του κονδυλίου του ισολογισμού «Λοιπά άυλα» στην παράγραφο 18.1.11 της Λογιστικής Οδηγίας εφαρμογής του Ν. 4308/2014 το οποίο αναφέρει ότι «*χαρακτηριστικά παραδείγματα του κονδυλίου του ισολογισμού λοιπά άυλα είναι το λογισμικό, τα εμπορικά σήματα, τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας (πατέντες), τα δικαιώματα χρήσης, οι άδειες λειτουργίας και το κόστος απόκτησης ποδοσφαιριστών ή άλλων επαγγελματιών αθλητών*» (Taxheaven, 2018). Σύμφωνα με την οδηγία στο σημείο 18.1.12 αναφέρεται πως «*μεταγενέστερα της αρχικής τους αναγνώρισης, τα πάγια περιουσιακά στοιχεία (ενσώματα, βιολογικά και άυλα- ιδιόκτητα ή μισθωμένα με χρηματοδοτική μίσθωση) δηλαδή σε κάθε ημερομηνία που συντάσσονται οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις, επιμετρώνται στο αρχικό κόστος κτήσης πλέον των δαπανών βελτίωσης, πλέον των δαπανών επισκευής και συντήρησης*

¹ <https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/bbb19498-1ec8-431f-82e6-023bb91713a9/8295747.pdf>

μόνο και εφόσον πληρούν τον ορισμό του περιουσιακού στοιχείου και αφαιρούμενων των προσαρμογών αξίας (αποσβέσεις και απομειώσεις)».

Ακόμη, στις διατάξεις του άρθρου 24 του Ν.4308/2014 για την επιμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στην εύλογη αξία, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία στην κατηγορία των οποίων εντάσσεται και το κόστος απόκτησης ποδοσφαιριστών, δεν περιλαμβάνονται στα περιουσιακά στοιχεία για τα οποία παρέχεται η δυνατότητα αποτίμησης σε μεταγενέστερο χρόνο της αρχικής τους καταχώρησης στην εύλογη αξία. Κατά συνέπεια, η αξία των ποδοσφαιριστών ή άλλων επαγγελματιών αθλητών δεν επιτρέπεται να αποτιμάται στην εύλογη αξία στα πλαίσια των ΕΛΠ.

Το κόστος κτήσης θεωρείται βάση επιμέτρησης όλων των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων μιας οντότητας και αποτελεί λογιστική μέθοδο που καθιερώνεται από το νόμο για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στα πλαίσια της Οδηγίας 34/2013. Η υιοθέτηση αυτής της αρχής χρησιμεύει στις οντότητες, καθώς το κόστος κτήσης αποτελεί παραδοσιακή λογιστική αρχή με την οποία οι συντάκτες είναι εξοικειωμένοι και οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων την γνωρίζουν, ενώ ταυτόχρονα αποτελεί τη βασική αρχή της φορολογικής νομοθεσίας που διέπει τον προσδιορισμό του φόρου εισοδήματος (Ν.4172/2013) και έτσι διασφαλίζεται η σύγκλιση των δύο πλαισίων (Taxheaven, 2015).

Η αρχή του κόστους κτήσης συνεπάγεται την αρχική αναγνώριση των στοιχείων αυτών στο κόστος κτήσης και την μετέπειτα επιμέτρησή τους στο ανακτήσιμο ποσό τους εφόσον είναι μικρότερο του κόστους κτήσεως και εφόσον η διαφορά (ζημία) εκτιμάται ότι θα είναι μόνιμου χαρακτήρα. Κατά συνέπεια στη λογιστική του κόστους κτήσεως δεν νοοούνται αναπροσαρμογές στην εύλογη αξία των στοιχείων, τεκμαίρονται αποσβέσεις για τα υποκείμενα σε φυσιολογική απαξίωση στοιχεία, ενώ έκτακτες μειώσεις πέραν των αποσβέσεων και από οποιαδήποτε αιτία (φυσική, νομική, οικονομική ή άλλη) αναγνωρίζονται σε μείωση της αξίας αυτών μέσω της διαδικασίας απομείωσης (Taxheaven, 2015).

Έλεγχος απομείωσης διενεργείται υποχρεωτικά σε ετήσια βάση για τα άυλα περιουσιακά στοιχεία συμπεριλαμβανομένων των λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων που η οντότητα δεν αποσβένει επειδή κρίνει παραθέτοντας σχετικά τεκμήρια ότι έχουν απεριόριστη ωφέλιμη οικονομική ζωή (Taxheaven, 2015).

Σήμερα οι αθλητές θεωρούνται περιουσιακό στοιχείο της εταιρίας αφού κάθε επαγγελματίας αθλητής αποτιμάται με κάποιο ποσό το οποίο προκύπτει με θεσμοθετημένη διαδικασία. Για να αποκτήσει μια ΑΑΕ έναν αθλητή πρέπει να καταβάλλει κάποιο ποσό τόσο στον αθλητή όσο και στην παλιά του ομάδα. Όλοι οι επαγγελματίες αθλητές οι οποίοι ανήκουν σε μια ΑΑΕ έχουν μια αντικειμενική αξία ο προσδιορισμός της οποίας προκύπτει με

συγκεκριμένα κριτήρια που ορίζει ο νόμος όπως αναφέρθηκαν παραπάνω. Για παράδειγμα, τα ποσά που αναγράφονται στο συμβόλαιο ότι εισπράττει ο αθλητής με βάση όσα έχει συμφωνήσει, τη χρονική διάρκεια του συμβολαίου, την ηλικία του αθλητή, τον αριθμό συμμετοχών του σε αγώνες τόσο των προηγούμενων ομάδων στις οποίες μετείχε όσο και στους αγώνες των εθνικών ομάδων της χώρας του.

Επειδή η αποτίμηση της αξίας των παικτών αποτελεί σημαντικό μέρος του ενεργητικού των αθλητικών συλλόγων είναι ιδιαίτερα σημαντική η εξέταση του ζητήματος. Σημαντικό κριτήριο για την αποτίμηση των αθλητών διαδραματίζει η δημοτικότητα τους και η αποδοχή που λαμβάνει από τον κόσμο και τους φιλάθλους, όπως επίσης και ο χαρακτήρας του δηλαδή αν προκαλεί προβλήματα στη συνεργασία με άλλους αθλητές και φυσικά οι επιδόσεις και διακρίσεις του. Επίσης, σημαντικός παράγοντας είναι και η κατάσταση της υγείας του.

3.4.ΔΛΠ 38 για Επαγγελματίες Αθλητές

Για να ξεπεραστούν τα προβλήματα συγκρισιμότητας των οικονομικών καταστάσεων μεταξύ των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, η Ε.Ε. ξεκίνησε πριν 20 χρόνια μια διαδικασία εναρμόνισης και τυποποίησης με στόχο τη μείωση των διαφορών στις λογιστικές πρακτικές. Για το σκοπό αυτό αναπτύχθηκαν τα ΔΛΠ και ΔΠΧΑ με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1606/2002.

Η οντότητα καλείται να αξιολογήσει το βαθμό στον οποίο είναι βέβαιη η ροή των μελλοντικών οικονομικών ωφελειών από την χρήση ενός παγίου με βάση διαθέσιμες αποδείξεις κατά την αρχική αναγνώριση και λαμβάνοντας υπόψη σε σημαντικό βαθμό τις εξωτερικές αποδείξεις (Καραγιώργος & Πετρίδης, 2017). Η αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση των άυλων πάγιων περιουσιακών στοιχείων υλοποιείται στο κόστος το οποίο αποτελείται από την τιμή αγοράς, τους πιθανούς εισαγωγικούς δασμούς και μη επιστρεπτέους φόρους αγοράς και τα κόστη που σχετίζονται άμεσα με την προετοιμασία του περιουσιακού στοιχείου ώστε να καθίσταται έτοιμο για χρήση μετά την αφαίρεση τυχόν εμπορικών εκπτώσεων και μειώσεων τιμών.

Οι επαγγελματίες αθλητές ή αλλιώς παίκτες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος ενός αθλήματος και κατατάσσονται σύμφωνα με την ελληνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία στα άυλα περιουσιακά στοιχεία. Σύμφωνα με τους Risaliti & Verona (2012) η απόκτηση παικτών μπορεί να υλοποιηθεί με έναν από τους ακόλουθους τρόπους:

1. Μεταβίβαση συμβολαίου που έχει ένας παίκτης από ή σε άλλο σύλλογο

2. Υπογραφή συμβολαίου του συλλόγου με ελεύθερο παίκτη (κανόνας Bosman)
3. Σύναψη συμβολαίου απευθείας με παίκτη από την ακαδημία του ίδιου συλλόγου.

Η δεύτερη και τρίτη περίπτωση αναλύονται σε ξεχωριστό κεφάλαιο. Η παρούσα υποενότητα εξετάζει την περίπτωση μεταβίβασης συμβολαίου ή αλλιώς μεταγραφής του παίκτη με βάση όσα ορίζει το ΔΛΠ 38 για τα άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία της οντότητας.

Ενώ οι αθλητές φαίνεται να πληρούν τον ορισμό του περιουσιακού στοιχείου ανακύπτει ένα πιθανό πρόβλημα για την αναγνώρισή τους. Η αναγνώριση είναι η διαδικασία ενσωμάτωσης στον ισολογισμό ή την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης ενός στοιχείου που πληροί κάποιες προδιαγραφές (IFRS, 2005). Το πρώτο κριτήριο είναι ότι υπάρχει πιθανότητα οποιοδήποτε μελλοντικό οικονομικό όφελος που σχετίζεται με τους αθλητές να εισρεύσει προς ή από τον σύλλογο. Υποστηρίζεται, δηλαδή, ότι οι αθλητές παράγουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη για τους συλλόγους και τις ομάδες τους. Οι παίκτες ενισχύουν την αξία της ομάδας φέρνοντας περισσότερους φιλάθλους, μέλη και προσοδοφόρα τηλεοπτικά και χορηγικά δικαιώματα. Η συμμετοχή των παικτών στο παιχνίδι πρέπει να επαρκεί για να ικανοποιεί τα κριτήρια πιθανότητας. Για αυτό είναι δόκιμο να υποστηρίζει κανείς ότι υπάρχει η πιθανότητα μελλοντικών οικονομικών οφελών των παικτών που θα εισρεύσουν στην ΑΑΕ.

Τα ΔΛΠ είναι συνεπή με την ταξινόμηση των πολυετών δικαιωμάτων επί των παικτών ως άυλων περιουσιακών στοιχείων, γιατί η αποτίμηση των παικτών πληροί τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 38. Η προϋπόθεση αναγνωρισιμότητας απαιτείται, καθώς το άυλο περιουσιακό στοιχείο πρέπει να διακρίνεται από την υπεραξία και σύμφωνα με το ΔΛΠ 38 ένα περιουσιακό στοιχείο είναι αναγνωρίσιμο αν είναι διαχωρισμένο από την οικονομική οντότητα ή προκύπτει από συμβατικά ή άλλα δικαιώματα (Starita, 2019).

Το δεύτερο κριτήριο για την αναγνώριση ενός στοιχείου που έχει ένα κόστος ή αξία είναι η αξιόπιστη μέτρησή του που αποτελεί και το δύσκολο μέρος της αποτίμησης των αθλητών (IFRS, 2005). Η απουσία τιμής αγοράς και η έλλειψη έτοιμης αγοράς για τους παίκτες σημαίνει ότι το κόστος ή η αξία πρέπει να εκτιμηθεί. Ωστόσο, η χρήση εύλογων εκτιμήσεων αποτελεί μέρος της προετοιμασίας των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και δεν υπονομεύει από μόνη της την αξιοπιστία τους.

Τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη προκύπτουν με βάση τις επιδόσεις του παίκτη που είναι και βασικό στοιχείο για την πραγματοποίηση εσόδων από εισπράξεις εισιτηρίων, χορηγίες, δικαιώματα μέσω και εμπορική διάθεση προϊόντων σχετικών με τον παίκτη. Η οικονομική οντότητα έχει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου, καθώς τα δικαιώματα

εγγραφής των παικτών είναι εγγυημένα από το συμβόλαιο εργασίας που έχουν με τις ομάδες (Starita, 2019).

Η μέτρηση είναι η διαδικασία προσδιορισμού των χρηματικών ποσών στα οποία πρέπει να αναγνωρίζονται και να μεταφέρονται στον ισολογισμό και την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων (IFRS, 2005).

Ένα πάγιο στοιχείο παύει να αναγνωρίζεται στον ισολογισμό όταν το στοιχείο διατίθεται ή όταν δεν αναμένονται πια μελλοντικά οικονομικά οφέλη από τη χρήση ή τη διάθεσή του. Το κέρδος ή η ζημία που προκύπτει από την παύση αναγνώρισης του παγίου στοιχείου προσδιορίζεται ως η διαφορά μεταξύ του καθαρού προϊόντος της διάθεσης, αν υπάρχει, και της λογιστικής αξίας του στοιχείου. Το κέρδος αυτό ή η ζημία περιλαμβάνεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης στο χρόνο που το στοιχείο παύει να αναγνωρίζεται εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά από την τρέχουσα νομοθεσία.

Υπάρχει ευρύ φάσμα επιλογών μέτρησης για την αποτίμηση των αθλητών και αυτές περιλαμβάνουν την εύλογη αξία, το ιστορικό κόστος, τους κεφαλαιοποιημένους μισθούς ή τη λογιστική ανθρωπίνων πόρων. Διευκρινίζεται ότι η αξία των αθλητών στην Ελλάδα δεν επιτρέπεται να αποτιμάται στην εύλογη αξία στα πλαίσια των ΕΛΠ. Ωστόσο, εξετάζεται κριτικά η διαδικασία αποτίμησης που ορίζει η ελληνική νομοθεσία.

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία επιμετρώνται στο κόστος κτήσης αρχικά. Στη συνέχεια, η οντότητα επιλέγει είτε το μοντέλο κόστους είτε το μοντέλο αναπροσαρμογής για κάθε κατηγορία άυλου περιουσιακού στοιχείου. Το μοντέλο κόστους ορίζει ότι μετά την αρχική αναγνώριση τα άυλα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να αποτιμώνται στο κόστος μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις ζημίες απομείωσης (ΔΛΠ 38.74). Το μοντέλο αναπροσαρμογής αναφέρει ότι τα άυλα περιουσιακά στοιχεία μπορεί να αποτιμώνται με αναπροσαρμοσμένη αξία με βάση την εύλογη αξία μείον τυχόν μεταγενέστερες αποσβέσεις και ζημίες απομείωσης (Gazzola et al., 2019).

Το ιστορικό κόστος είναι η βάση επιμέτρησης που υιοθετείται κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων. Ο ορισμός του σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ (IFRS, 2005) είναι όταν τα περιουσιακά στοιχεία καταγράφονται στο ποσό των μετρητών ή των ταμειακών ισοδύναμων που καταβλήθηκαν ή στην εύλογη αξία του τιμήματος που δόθηκε για την απόκτησή τους κατά τη στιγμή απόκτησής τους. Η συγκεκριμένη μέθοδος δέχεται κριτική για την έλλειψη συνάφειας σε περιόδους πληθωρισμού, καθώς δεν αντανακλά αλλαγές σε αγαθά και υπηρεσίες. Μια άλλη κριτική είναι ότι το ιστορικό κόστος ενδιαφέρεται μόνο για το αρχικό κόστος και όχι την αξία. Η κύρια ανησυχία για τη χρήση του ιστορικού κόστους στην αποτίμηση αθλητών είναι ότι δεν υπάρχει κόστος αγοράς που να σχετίζεται με τους αθλητές. Ακόμη και με υπαρκτή

όμως την τιμή αγοράς δε λαμβάνει υπόψη τις αλλαγές με την πάροδο του χρόνου με αποτέλεσμα να μην αντικατοπτρίζει την αξία των παικτών σήμερα.

Στην περίπτωση του ευρωπαϊκού ποδοσφαίρου η έγκριση του FFP της UEFA το 2010 επέτρεψε την υιοθέτηση του ΔΛΠ 38 που υποδηλώνει ότι η αξία των δικαιωμάτων εγγραφής ενός παίκτη προέρχεται από τη μεταγραφική αξία του παίκτη (αμοιβές) και απαιτείται η μεταγραφική αξία του παίκτη να κεφαλαιοποιείται ως άυλο περιουσιακό στοιχείο στον ισολογισμό (IASB, 2004).

Η κεφαλαιοποίηση των παικτών ως άυλων περιουσιακών στοιχείων επηρεάζει την αναλογία του συλλόγου. Για παράδειγμα, ο δείκτης φερεγγυότητας θα βελτιωθεί με την κεφαλαιοποίηση του κόστους, επειδή ο σύλλογος θα έχει περισσότερα περιουσιακά στοιχεία, EBIT και ίδια κεφάλαια μετόχων. Η εμφάνιση περισσότερων περιουσιακών στοιχείων μέσω της κεφαλαιοποίησης του κόστους μεταγραφής των αθλητών θα έχει θετική επίδραση στην αξία της επιχείρησης. Η αποτίμηση των αθλητών μπορεί επίσης να συμβάλει στη μείωση της φορολογικής υποχρέωσης στο τέλος της λογιστικής περιόδου και να προκαλέσει την εκροή που εκπίπτει από το φορολογητέο εισόδημα (Rowbottom, 2002).

Το ΔΛΠ 38 ορίζει την αναγνώριση των καταβληθέντων τελών μεταγραφής για συμβόλαια ποδοσφαιριστών με άυλα περιουσιακά στοιχεία αν η εύλογη αξία μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα με τέτοιο τρόπο ώστε το ποσό που καταβλήθηκε για την απόκτηση του παίκτη από άλλο σωματείο πρέπει να ενεργοποιηθεί ή να κεφαλαιοποιηθεί (Amir & Livne, 2005). Η απόφαση των Κανονισμών της UEFA (FFP) που εφαρμόστηκε πλήρως τη σεζόν 2013-2014 βοήθησε τους ποδοσφαιρικούς συλλόγους να εγγράψουν τους παίκτες ως άυλα περιουσιακά στοιχεία στον ισολογισμό τους (UEFA, 2010). Τέτοιοι κανονισμοί χρησιμοποιούνται ως σημείο αναφοράς για την αξιολόγηση των συμβολαίων παικτών ως άυλων περιουσιακών στοιχείων και της επακόλουθης αναγνώρισης στις οικονομικές καταστάσεις (Akhlaque & Flouti, 2017).

Τα ΔΛΠ πρόσθεσαν τους λεγόμενους Κανονισμούς δίκαιου οικονομικού παιχνιδιού (Financial Fair Play Regulations) προκειμένου να τυποποιηθούν τα πρότυπα στα αθλήματα (Preuss et al., 2014). Για το ποδόσφαιρο η UEFA (2015) υιοθέτησε τους κανονισμούς αυτούς με στόχο την αύξηση του ανταγωνισμού στο ευρωπαϊκό ποδόσφαιρο και την αποτροπή ενδεχόμενης οικονομικής αποτυχίας των ποδοσφαιρικών συλλόγων. Διαφυλάσσεται με αυτό τον τρόπο η ευημερία και ανάπτυξη του επαγγελματικού ποδοσφαίρου εντείνοντας την προσπάθεια των συλλόγων να βελτιώσουν την οικονομική τους διαχείριση και απόδοση.

Η απόκτηση δικαιωμάτων εγγραφής των αθλητών πρέπει να αναγνωρίζεται μόνο όταν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις για την πραγματοποίηση της μεταγραφής που σημαίνει ότι

πρέπει να υπάρχει νομικά δεσμευτική συμφωνία μεταξύ των δύο συλλόγων και μεταξύ του παίκτη και του συλλόγου που τον αποκτά (UEFA, 2018). Η προϋπόθεση αυτή προσδιορίζεται ως εξής: για πράξεις με εγχώριους συλλόγους βασίζεται στην έκδοση θεώρησης εκτελεστότητας από το εθνικό πρωτάθλημα αναφοράς, ενώ για πράξεις με διεθνείς (ξένους) συλλόγους βασίζεται στη λήψη της διεθνούς μεταγραφής από την ομοσπονδία προέλευσης του παίκτη (Starita, 2019).

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 38 το κόστος αγοράς του παίκτη πρέπει να λαμβάνει υπόψη την τιμή (αξία) του περιουσιακού στοιχείου που υπόκειται σε εγγραφή δηλαδή το ποσό που συμφωνήθηκε μεταξύ των δύο αθλητικών συλλόγων για τη μεταγραφή του παίκτη (και τα σχετικά δικαιώματα) όσο και τυχόν πρόσθετα έξοδα που αποδίδονται στο περιουσιακό στοιχείο. Αυτά αφορούν αμοιβές των πρακτόρων των παικτών που μεσολαβούν για τη μεταγραφή τους και πιθανώς και κάποιον μηχανισμό αλληλεγγύης όπως ισχύει με τη FIFA στο ποδόσφαιρο (FIFA, 2018).

Η αξία μετεγγραφής αθλητών αποτελεί άυλο περιουσιακό στοιχείο με καθορισμένη ωφέλιμη διάρκεια ζωής ίση με τη διάρκεια του συμβολαίου που έχουν υπογράψει με την ΑΑΕ. Η αρχική αναγνώριση γίνεται στο άμεσο κόστος εγγραφής του ποδοσφαιριστή το οποίο περιλαμβάνει όλα τα συναφή με την εγγραφή κόστη που αναφέρθηκαν παραπάνω δηλαδή την αμοιβή της αντισυμβαλλόμενης ομάδας για την μετεγγραφή του αθλητή, την αμοιβή διαμεσολαβητών καθώς και λοιπά άμεσα κόστη που τυχόν προκύψουν.

Αντίθετα, ενδεχόμενες αμοιβές ομάδων και διαμεσολαβητών που καθίστανται πληρωτέες με την εκπλήρωση συγκεκριμένων όρων του συμβολαίου όπως για παράδειγμα παραμονή του αθλητή στην ομάδα, δεν κεφαλαιοποιούνται αλλά αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της περιόδου τη χρονική στιγμή που ικανοποιείται ο αντίστοιχος όρος. Όλα τα είδη ωφελειών των παικτών όπως τα μόνους εγγραφής πρέπει να θεωρούνται συνήθη έξοδα εργαζομένων και να μην περιλαμβάνονται στον υπολογισμό για το κόστος αγοράς του παίκτη (UEFA, 2018).

Η μισθοδοσία, οι δόσεις των συμβολαίων και οι λοιπές παροχές (π.χ. ενοίκια) αναγνωρίζονται ως λειτουργικά έξοδα τη στιγμή που καθίστανται πληρωτέα στον αθλητή σύμφωνα με τα αντίστοιχα συμβόλαια για κάθε αγωνιστική περίοδο. Τα μόνους επίτευξης στόχων (πριμ συμμετοχών, πριμ κατάκτησης στόχου, πριμ παραμονής στην ομάδα) αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης τη στιγμή που επιτυγχάνεται ο όρος με τον οποίο συνδέονται.

Συνολικά, μόνο οι άμεσες δαπάνες για την απόκτηση της εγγραφής ενός παίκτη μπορούν να κεφαλαιοποιηθούν. Για λογιστικούς σκοπούς, η λογιστική αξία παίκτη δεν πρέπει

να λαμβάνει υψηλότερη αναπροσαρμογή παρόλο που η διοίκηση μπορεί να το πιστεύει. Αναγνωρίζεται ότι ο παίκτης ενδεχομένως είναι σε θέση να δημιουργήσει αξία από την χρήση του. Όλες οι μορφές αντιπαροχής ή οφελών των παικτών πρέπει να αντιμετωπίζονται ως έξοδα παροχών εργαζομένων και όχι ως έξοδα απόκτησης ενός παίκτη. Τα χρηματοοικονομικά έξοδα που προκύπτουν από τους δανεισμούς αντιμετωπίζονται ως τέτοια και όχι ως έξοδα απόκτησης της εγγραφής του παίκτη ακόμη και αν τα δάνεια λήφθηκαν για να βοηθήσουν στη χρηματοδότηση απόκτησης παικτών (UEFA, 2018).

Το κόστος κτήσης των πολυετών δικαιωμάτων συνίσταται σε (Gazzola et al., 2019):

- Νομική σύμβαση με άλλον ιδιοκτήτη συλλόγου όπου συμφωνείται το ιστορικό κόστος κτήσης του περιουσιακού στοιχείου συμπεριλαμβανομένων άλλων τελών.
- Ελεύθερους παίκτες: Σε αυτή την περίπτωση δεδομένης της δυσκολίας καθορισμού της τιμής αγοράς, ο αθλητής περιλαμβάνεται στο κόστος αυτής της περιόδου και όχι στα άυλα περιουσιακά στοιχεία μέχρι την ισχύ της επίσημης αξιολόγησης.
- Μεταγραφή παίκτη ως δανεικό: Ο παίκτης παραμένει στα άυλα περιουσιακά στοιχεία του συλλόγου που μεταβιβάζει τον παίκτη αλλά αποτελεί κόστος για την περίοδο του συλλόγου που τον δανείζεται.
- Νομική συμφωνία με άλλον ιδιοκτήτη συλλόγου με βάση το ιστορικό κόστος που θα κεφαλαιοποιηθεί και το χρηματικό ποσό που καταβλήθηκε σύμφωνα με τη λογιστική αξία του παίκτη.

Αφού γίνει η καταχώρηση των δικαιωμάτων εγγραφής των παικτών, η λογιστική αξία πρέπει να αποσβεστεί σταδιακά σύμφωνα με την ωφέλιμη ζωή. Τα άμεσα κόστη απόκτησης μετεγγραφών των αθλητών που κεφαλαιοποιούνται ως ασώματες ακινητοποιήσεις αποσβένονται πλήρως συνήθως με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης από τις ΑΑΕ κατά τη χρονική διάρκεια του αντίστοιχου συμβολαίου του αθλητή. Το αρχικό πλάνο απόσβεσης επεκτείνεται σε περιπτώσεις πρόωρης αναπροσαρμογής του συμβολαίου του αθλητή με επέκταση της ωφέλιμης διάρκειας ζωής ίσης με την επέκταση της διάρκειας του συμβολαίου του αθλητή.

Η προς απόσβεση λογιστική αξία υπολογίζεται αφαιρώντας την υπολειμματική αξία η οποία αναμένεται να είναι ίση με μηδέν σύμφωνα με το ΔΛΠ 38. Για τα δικαιώματα εγγραφής των παικτών, η υπόθεση της μηδενικής υπολειμματικής αξίας είναι αξιόπιστη και ορθή αφού σε περίπτωση που ο παίκτης παραμείνει μέχρι τη λήξη του συμβολαίου μετατρέπεται σε

ελεύθερο παράγοντα και ο σύλλογος δεν μπορεί να διεκδικήσει καμία αμοιβή που συνδέεται με την πιθανή μεταγραφή του παίκτη σε άλλον σύλλογο (Starita, 2019).

Τα ποσοστά απόσβεσης υπολογίζονται με βάση τα κριτήρια κατανομής της αξίας που θα αποσβεστεί κατά τη διάρκεια της καθορισμένης ωφέλιμης ζωής. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 38 τα κριτήρια αυτά πρέπει να καθορίζονται με τέτοιο τρόπο ώστε να αντικατοπτρίζουν το πρότυπο με το οποίο τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη του περιουσιακού στοιχείου αναμένεται να καταναλωθούν από την οικονομική οντότητα ή εναλλακτικά εφαρμόζεται η σταθερή μέθοδος απόσβεσης εφόσον δεν μπορεί να προσδιοριστεί με άλλον αξιόπιστο τρόπο (Starita, 2019).

Η απόσβεση δικαιωμάτων αθλητών αναγνωρίζεται στα λειτουργικά έξοδα της οντότητας και αφορά τα άμεσα κόστη απόκτησης μετεγγραφών των αθλητών που κεφαλαιοποιούνται ως ασώματες ακινητοποιήσεις τα οποία αποσβένονται πλήρως με τη μέθοδο απόσβεσης που επιλέγει η ΑΑΕ κατά τη χρονική διάρκεια του αντίστοιχου συμβολαίου του αθλητή. Η απομείωση δικαιωμάτων αθλητών αφορά την αναπόσβεστη λογιστική αξία δικαιωμάτων αθλητών για τους οποίους υπήρχαν ενδείξεις για την απομείωση της αξίας κατά το κλείσιμο της διαχειριστικής περιόδου. Η λογιστική αξία μετεγγραφής αθλητών που θεωρείται απομειωμένη αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης ως ζημία απομείωσης.

Με την ονομασία των δικαιωμάτων εγγραφής ποδοσφαιριστών καταγράφεται στο τμήμα άυλου περιουσιακού στοιχείου στον ισολογισμό το ποσό που προκύπτει από την απόκτηση οικονομικών και ομοσπονδιακών δικαιωμάτων των ποδοσφαιριστών όταν πληρούνται οι προϋποθέσεις για το σκοπό αυτό σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν παραπάνω και ορίζει το ΔΛΠ 38 δεδομένου ότι οι ποδοσφαιρικοί σύλλογοι έχουν τον έλεγχο των συμβάσεων των παικτών των οποίων η αξία είναι ανακτήσιμη από την απόδοση των παικτών ή και μέσω των τελών μεταγραφής. Η αρχική λογιστική αποτίμηση γίνεται στο ιστορικό κόστος κτήσης με τη χρήση της σταθερής μεθόδου σε όλη τη διάρκεια της ομοσπονδιακής σύμβασης που υπογράφηκε από τον παίκτη για τον υπολογισμό της ετήσιας απόσβεσης (Gazzola & Amelio, 2016).

Τα δικαιώματα εγγραφής των παικτών ως άυλα περιουσιακά στοιχεία υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης για να διασφαλιστεί ότι τα περιουσιακά στοιχεία καταχωρούνται σε αξία ούτε μεγαλύτερη ούτε μικρότερη από το ποσό ανάκτησής τους, προσδιορίζοντας τυχόν ζημίες απομείωσης που υπερβαίνουν το ποσό περιοδικής απόσβεσης που έχει ήδη αναγνωριστεί μέσω της αντίστοιχης διαδικασίας. Με αυτόν τον τρόπο είναι εφικτό να επαληθευτεί η λογιστική αξία

του περιουσιακού στοιχείου δεν υπερβαίνει την αξία που προέκυψε κατά την πώληση ή χρήση του (Starita, 2019).

Οι ζημίες απομείωσης αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα. Όταν οι συνθήκες που τις προκάλεσαν παύουν να υφίστανται τότε αναστρέφονται στα αποτελέσματα. Ειδικά, η απομείωση υπεραξίας δεν αναστρέφεται. Η λογιστική αξία ενός παγίου μετά την αναστροφή της ζημίας απομείωσης δεν μπορεί να υπερβεί τη λογιστική αξία που θα είχε το πάγιο αν δεν είχε αναγνωριστεί η ζημία απομείωσης.

Ακόμη, σε περίπτωση επέκτασης του αρχικού συμβολαίου που υπέγραψε ο παίκτης, η περίπτωση αυτή πρέπει να αντιμετωπίζεται ως αλλαγή στη λογιστική εκτίμηση, να εφαρμόζεται μελλοντικά και να αποδίδει την επίδρασή της ως έσοδα ή έξοδα στα αποτελέσματα χρήσης του οικονομικού έτους. Έτσι, υπολογίζεται νέα ποσόστωση απόσβεσης λαμβάνοντας υπόψη το ύψος των δικαιωμάτων απόσβεσης που απομένουν κατά τη στιγμή της ανακαίνισης και την ωφέλιμη ζωή μέχρι τη λήξη της σύμβασης (Maglio & Rey, 2017).

Στους λογαριασμούς πληρωτέους σχετικά με τις μετεγγραφές των αθλητών απεικονίζεται η υποχρέωση της οντότητας προς αθλητικές ομάδες που προκύπτει από μετεγγραφές αθλητών. Ειδικότερα, περιλαμβάνει την πληρωτέα αμοιβή της προηγούμενης ομάδας από την οποία περιήλθε ο αθλητής, πληρωτέα ποσά που αφορούν ομάδες που διατηρούσαν ποσοστά μεταπώλησης από αθλητές που μετεγγράφηκαν από την οντότητα προς τρίτες ομάδες, καθώς και το πληρωτέο ποσό προς ομάδες που αφορά μηχανισμούς αλληλεγγύης όπως το Solidarity της FIFA στο ποδόσφαιρο.

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που επιμετρώνται στο κόστος ή στο αποσβέσιμο κόστος υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν σχετικές ενδείξεις. Η υπεραξία καταχωρείται στον λογαριασμό 16.00. Ο λογαριασμός 16.90 που αφορούσε έξοδα μετεγκαταστάσεως επιχείρησης καταργήθηκε σαν περιεχόμενο και στη θέση του καταχωρήθηκε ο τίτλος «Δαπάνες μεταγραφών και ανανεώσεων συμβολαίων επαγγελματιών αθλητών».

Στη περίπτωση των αθλημάτων οι ζημίες απομείωσης μπορεί να συνδέονται με κάποιον τραυματισμό του παίκτη που θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την αναμενόμενη μελλοντική του απόδοση ή και να τον αναγκάσει να εγκαταλείψει την αγωνιστική του δραστηριότητα. Μια λύση θα μπορούσε να είναι η σύνδεση με τις αθλητικές επιδόσεις των παικτών ώστε η αξία του περιουσιακού στοιχείου να μειωθεί αν η απόδοση είναι κατώτερη των προσδοκιών. Ωστόσο, προκύπτουν διάφορα ζητήματα και προβλήματα από μια τέτοια λύση κυρίως ως προς τον προσδιορισμό αντικειμενικών μέτρων για την αναμενόμενη απόδοση (Starita, 2019).

Ζημιές απομείωσης προκύπτουν όταν η ανακτήσιμη αξία ενός παγίου καταστεί μικρότερη από τη λογιστική του αξία. Η αναγνώριση της ζημίας απομείωσης γίνεται όταν εκτιμάται ότι η απομείωση είναι μόνιμου χαρακτήρα. Ενδείξεις απομείωσης σύμφωνα με το Ν.4308/2016 θεωρούνται μεταξύ άλλων:

1. Η μείωση της αξίας ενός στοιχείου πέραν του ποσού που θα αναμενόταν ως αποτέλεσμα του χρόνου ή της κανονικής χρήσης του.
2. Δυσμενείς μεταβολές στο τεχνολογικό, οικονομικό και νομικό περιβάλλον της οντότητας.
3. Η αύξηση των επιτοκίων της αγοράς ή άλλων ποσοστών αποδόσεων μιας επένδυσης που είναι πιθανό να οδηγήσει σε σημαντική μείωση της ανακτήσιμης αξίας του στοιχείου.
4. Απαξίωση ή φυσική βλάβη ενός στοιχείου.

Η αξία μεταγραφών αθλητών ελέγχεται για σκοπούς απομείωσης όταν υπάρχουν ενδείξεις που υποδηλώνουν ότι η λογιστική αξία μπορεί να είναι ανακτήσιμη. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης η διοίκηση εκτιμά τις μελλοντικές ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο δηλαδή τους αθλητές και επιλέγει τον κατάλληλο συντελεστή προεξόφλησης για να υπολογίσει την παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών. Σε κάθε περίοδο αναφοράς η διοίκηση της ΑΑΕ εξετάζει αν υπάρχουν ενδείξεις για απομείωση της αξίας μετεγγραφής αθλητών. Ένδειξη απομείωσης θεωρούνται οι εξής περιπτώσεις²:

1. Σοβαρός τραυματισμός/ πρόβλημα υγείας αθλητή που θέτει οριστικά μη δυνατή την ικανότητά του να συνεχίσει να προσφέρει τις υπηρεσίες του στην ομάδα
2. Οριστική πειθαρχική τιμωρία αθλητή από τη διοίκηση στην τρέχουσα περίοδο που σαν αποτέλεσμα επέφερε στην μεταγενέστερη περίοδο από την ημερομηνία αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σημαντικές οικονομικές ζημιές ως αποτέλεσμα της λύσης συμβολαίου
3. Έγγραφο αναφορά της διοίκησης ή του τεχνικού επιτελείου για αθλητές που δεν υπολογίζονται την κλειόμενη χρήση που επέφερε στη μεταγενέστερη περίοδο από την ημερομηνία αναφοράς των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σημαντικές οικονομικές ζημιές ως αποτέλεσμα της λύσης συμβολαίου και

²

<https://www.olympiacos.org/wp-content/uploads/2020/01/09/%CE%9F%CE%99%CE%9A%CE%9F%CE%9D%CE%9F%CE%9C%CE%99%CE%9A%CE%95%CE%A3-%CE%9A%CE%91%CE%A4%CE%91%CE%A3%CE%A4%CE%91%CE%A3%CE%95%CE%99%CE%A3-30.6.2019.pdf>

4. Λοιπές συμβατικές ή πραγματικές συνθήκες που υποδηλώνουν ένδειξη απομείωσης.

Σε περίπτωση ύπαρξης απομείωσης η λογιστική αξία μετεγγραφής αθλητών αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης ως ζημία απομείωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

4.1.Εισαγωγικά

Το παρόν κεφάλαιο εξειδικεύει την περίπτωση των ελεύθερων παικτών και των παικτών που αξιοποιούν οι αθλητικές ομάδες από τις ακαδημίες τους. Ακόμη, παραθέτει μια σειρά από λογιστικές υποθέσεις – προβλήματα που σχετίζονται με την αποτίμηση της αξίας των αθλητών με παραδείγματα που χρησιμοποιεί η PwC (2018) από το ποδόσφαιρο.

4.2.Ελεύθεροι Παίκτες

Οι κανονισμοί του ποδοσφαίρου πριν το 1990 όριζαν ότι τη στιγμή της λήξης ενός συμβολαίου παίκτη, η διοίκηση έπρεπε να προσφέρει στον παίκτη ένα συμβόλαιο με ένα ελάχιστο σύνολο και αξία ρητρών όπως το προηγούμενο. Αν ο παίκτης απέρριπτε την προσφορά συμβολαίου θα μπορούσε να μεταγραφεί σε άλλο σύλλογο μόνο με την έγκριση του τρέχοντος συλλόγου. Αν ο παίκτης δεν εξυπηρετούσε τα συμφέροντα του συλλόγου, θα μπορούσε να κηρυχθεί ελεύθερος. Ένα τέτοιο σύστημα δημιουργήθηκε για να αποφευχθεί η απώλεια των ομοσπονδιακών δικαιωμάτων χρήσης για ταλαντούχους παίκτες αλλά περιόριζε σημαντικά την ελευθερία μετακίνησης των ίδιων των παικτών.

Το 1990 ο Βέλγος ποδοσφαιριστής Jean-Marc Bosman μήνυσε την ποδοσφαιρική του ομάδα με την αιτιολογία ότι περιορίζει την ελεύθερη κυκλοφορία του ως εργαζόμενο. Έπειτα από πέντε έτη δικαστικής διαμάχης το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο εξέδωσε ευνοϊκή απόφαση για τον Bosman και υποχρέωσε την UEFA και τη FIFA να αλλάξουν τους κανονισμούς τους (Benterkia & Benmoussa, 2020).

Έτσι, σήμερα κατά τη λήξη του συμβολαίου ένας παίκτης ανακηρύσσεται ελεύθερος και μπορεί να διαπραγματευτεί το δικό του συμβόλαιο με άλλον σύλλογο. Ακόμη, η υπολειμματική αξία της σύμβασης που υπολογίζεται στα λογιστικά βιβλία θα είναι μηδενική. Οι παίκτες επιτρέπεται να υπογράψουν μια αρχική συμφωνία με άλλη ομάδα εντός των

τελευταίων 6 μηνών του συμβολαίου με την τρέχουσα ομάδα τους και μπορούν να φύγουν χωρίς χρέωση μεταγραφής. Η απόφαση αυτή δεν θεωρείται ευνοϊκή για τους μικρούς αθλητικούς συλλόγους, καθώς μπορούν εύκολα να χάσουν τους αστέρες τους αλλά οι ελεύθεροι παίκτες έχουν μεγαλύτερη διαπραγματευτική ικανότητα επειδή δεν καταβάλλεται πλέον για αυτούς κόστος μεταγραφής.

Κατά τη λήξη του συμβολαίου ο παίκτης ανακηρύσσεται «ελεύθερος» και μπορεί να διαπραγματευτεί το δικό του συμβόλαιο με τον αθλητικό σύλλογο που προτιμά χωρίς να απαιτείται η συμφωνία μεταξύ του προηγούμενου και του επόμενου συλλόγου που επιλέγει. Σε περίπτωση απόκτησης τέτοιου παίκτη ο σύλλογος δεν χρειάζεται να πληρώσει κάποιο ποσό μεταγραφής (FIFA, 2018). Το σύστημα δεν ήταν πάντα έτσι αλλά αναγνωρίστηκε από το 1995 το δικαίωμα των παικτών να μετακινούνται ελεύθερα σε άλλο σύλλογο εξαιτίας της προσφυγής του Bosman³. Η ύπαρξη αυτής της δυνατότητας προκαλεί ορισμένα ζητήματα όσον αφορά την καταχώρηση των δικαιωμάτων εγγραφής των παικτών, καθώς αφού δεν υπάρχει αμοιβή μεταγραφής το μοντέλο κόστους που θα οδηγούσε σε λογιστική αξία ίση με το μηδέν δεν μπορεί να εφαρμοστεί (Starita, 2019).

Ένα άλλο πρόβλημα με αυτούς τους παίκτες προκύπτει στην περίπτωση της αποτίμησης καθώς δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί με αξιόπιστο τρόπο (ελλείπει αμοιβής μεταγραφής και ενεργής αγοράς). Οι συγκριτικές αξίες με την αγορά είναι ανακριβείς λόγω του ότι η διαπραγματευτική τους ικανότητα είναι μεγαλύτερη και η εύλογη αξία που προσδιορίζεται από παραμέτρους της αγοράς δεν μπορεί να υλοποιηθεί. Τα συμβόλαια των ελεύθερων παικτών δεν αναγνωρίζονται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία γιατί δεν υπάρχει αξιόπιστος τρόπος αποτίμησης.

Ως εκ τούτου υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις ώστε να αποφευχθεί η παράλειψη αυτών των στοιχείων από τα περιουσιακά στοιχεία της ομάδας. Το ΔΛΠ 38 απαιτεί να υιοθετείται το μοντέλο ιστορικού κόστους για την αρχική αναγνώριση των άυλων περιουσιακών στοιχείων χωρίς να προβλέπονται ειδικοί κανόνες για εξαιρετικές περιπτώσεις όπως οι δωρεάν αποκτήσεις. Ωστόσο, ακόμη και οι δωρεάν μεταγραφές μπορούν να χαρακτηριστούν από την παρουσία πρόσθετων δαπανών κυρίως λόγω της δραστηριότητας διαμεσολάβησης που διεξάγονται όπως συμβαίνει με τη FIFA στο ποδόσφαιρο (Starita, 2019).

Για παράδειγμα, η FC Juventus προσφέρει λεπτομέρειες για τη λογιστική αξία των δικαιωμάτων εγγραφής των παικτών με αναφορά σε μεμονωμένους παίκτες, υιοθετεί το

³ Judgment of the Court of 15 December 1995. - Union royale belge des sociétés de football association ASBL v Jean-Marc Bosman, Royal club liégeois SA v Jean-Marc Bosman and others and Union des associations européennes de football (UEFA) v Jean-Marc Bosman

μοντέλο κόστους κεφαλαιοποιώντας μόνο τα πρόσθετα έξοδα που σχετίζονται με την απόκτηση καθώς δεν υπάρχει χρέωση μεταγραφής. Παράδειγμα αυτής της πρακτικής είναι η πρόσφατη απόκτηση του ποδοσφαιριστή Emre Can του οποίου το συμβόλαιο με την ομάδα Liverpool FC έχει λήξει. Στην προκειμένη περίπτωση η λογιστική αξία των δικαιωμάτων εγγραφής του παίκτη αναφέρθηκε στα €15.861.000 (FC Juventus, 2018) παρά το γεγονός ότι δεν καταβλήθηκε τίμημα για την απόκτησή του από τον πρώην σύλλογο (Calcio e Finanza, 2018).

Το υψηλό κόστος αυτής της λειτουργίας πρέπει να προσδιορίζεται με την κατάσταση του παίκτη έχοντας τη δυνατότητα να έλθει ουσιαστικά δωρεάν στο νέο σύλλογο, ενώ έχει υψηλή ζήτηση στην αγορά και έτσι μπορούσε να ζητήσει ένα μεγάλο μόνους δημιουργώντας προσφορά μεταξύ των συλλόγων που θέλανε να τον αποκτήσουν. Η πρακτική αυτή δικαιολογείται από την τάση για την καταβολή υψηλών μόνους σύνδεσης στον παίκτη και τον ατζέντη του λόγω της ιδιότητας του ελεύθερου παίκτη που εγγυάται στον αθλητή εξουσία έναντι της κατοχής του από κάποιον σύλλογο. Από την άλλη, η πρακτική αυτή δεν εκφράζει την πραγματική αξία του παίκτη που υπό άλλες συνθήκες θα υπόκειτο σε πιο ακριβή μεταγραφή (Starita, 2019).

4.3.Παίκτες από Ακαδημίες

Μια άλλη κατηγορία αθλητών που χρησιμοποιούν οι αθλητικοί σύλλογοι προέρχεται από τις ακαδημίες νέων. Οι εσωτερικά δημιουργούμενοι παίκτες αποτελούν σημαντικό πόρο για τη δραστηριότητα των αθλητικών συλλόγων. Οι ακαδημίες προσφέρουν συχνά νέους παίκτες με εξαιρετικές δυνατότητες χωρίς τη δαπάνη μεγάλων χρηματικών ποσών στην αγορά. Για παράδειγμα, η FC Barcelona χρησιμοποιεί την «cantera», την ακαδημία της και βασίζει το επιχειρηματικό της μοντέλο στην ανάπτυξη και πώληση παικτών που προέρχονται από την ακαδημία της. Οι παίκτες που προωθούνται στην ομάδα από την ακαδημία είναι ελεύθεροι και δημιουργούν διάφορα ζητήματα στη λογιστική διαδικασία (Starita, 2019).

Ωστόσο, όπως και στην περίπτωση των ελεύθερων παικτών, έτσι και οι παίκτες από ακαδημίες δεν μπορούν να αντικατοπτριστούν στο ενεργητικό επειδή δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του ΔΛΠ 38. Αρχικά, ως ανήλικοι δεν μπορούν να συνάψουν επαγγελματική σύμβαση. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα κανένα δικαίωμα χρήσης να μην απορρέει από μια τέτοια σύμβαση. Συνήθως οι αθλητικοί σύλλογοι μπορούν να προσφέρουν συμβόλαια σε παίκτες άνω των 18 ετών. Κατ' εξαίρεση μπορεί να συναφθεί σύμβαση με παίκτη ηλικίας τουλάχιστον 16

ετών εφόσον έχει διακριθεί με ιδιαίτερη αθλητική αξία που συνήθως ταυτίζεται με έναν ελάχιστο αριθμό συμμετοχών με την πρώτη ομάδα.

Οι νεαροί παίκτες που δεν έχουν ακόμη υπογράψει επαγγελματικό συμβόλαιο δεν μπορούν να καταχωρηθούν λογιστικά ως δικαιώματα εγγραφής παικτών, καθώς δεν εμπίπτουν στον ορισμό του επαγγελματία αθλητή ούτε στα άυλα περιουσιακά στοιχεία. Από τη στιγμή που οι παίκτες υπογράφουν το πρώτο επαγγελματικό τους συμβόλαιο με τον σύλλογο, προκύπτουν τα δικαιώματα εγγραφής των παικτών επειδή πληρούνται οι προϋποθέσεις που σχετίζονται με την επιλεξιμότητα ή όχι ενός στοιχείου ως περιουσιακό. Ωστόσο, η ομάδα δεν επιβαρύνεται με άμεσο κόστος για την απόκτησή τους και ως εκ τούτου ο προσδιορισμός της λογιστικής αξίας σύμφωνα με το κριτήριο του κόστους είναι πιο περίπλοκος.

Η πιο άμεση λύση είναι (εφόσον επιτρέπεται από τις ομοσπονδίες) η κεφαλαιοποίηση του κόστους της ακαδημίας. Τα εσωτερικά δημιουργούμενα άυλα περιουσιακά στοιχεία επιμετρώνται αρχικά στο κόστος σύμφωνα με το ΔΛΠ 38. Η οικονομική αυτή λογική επιτρέπει την αφομοίωση δαπανών που πραγματοποιούν οι σύλλογοι για τη νεολαία με το κόστος έρευνας και ανάπτυξης ειδικά λαμβανομένης υπόψη της αβεβαιότητας του εγχειρήματος (Starita, 2019).

Επιπλέον, στην περίπτωση αθλητών από τις ακαδημίες δεν πληρούνται οι απαιτήσεις του ΔΛΠ 38 γιατί δεν υπάρχει έλεγχος του παίκτη μέσω ενός συμβολαίου (Orpean & Oprisor, 2014). Εξίσου σημαντικό είναι ότι οι νέοι αυτοί παίκτες δεν παράγουν μέσω της ιδιότητας τους μελλοντικά οικονομικά οφέλη (Victor & Tudor, 2015). Το πρόβλημα που προκύπτει είναι πως είναι εξαιρετικά δύσκολο με βάση τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 38 να αναγνωριστεί ένα περιουσιακό στοιχείο στη φάση της ανάπτυξης και να εκτιμηθούν τα έξοδα που αποδίδονται άμεσα στο μεμονωμένο αυτό περιουσιακό στοιχείο.

Οι Maglio & Rey (2017) επιβεβαιώνουν ότι το κόστος που προκύπτει για την προώθηση διαφημίσεων της ακαδημίας νέων μπορεί να συγκριθεί με το κόστος έρευνας και ανάπτυξης των επιχειρήσεων, καθώς υπάρχουν μακροχρόνιες ανταμοιβές. Η πιθανή ανάκτηση αυτών των δαπανών από τη μελλοντική χρήση των παικτών υποδηλώνει την ανάγκη κεφαλαιοποίησής τους. Παρόλα αυτά τα ΔΛΠ και ΔΠΧΠ αναφέρουν ότι αυτά τα κόστη πρέπει να αναγνωρίζονται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης. Για αυτό δεν επιτρέπεται από την UEFA η κεφαλαιοποίηση δαπανών που σχετίζονται με τις ακαδημίες ως πρακτική προσδιορισμού της λογιστικής αξίας των δικαιωμάτων εγγραφής των παικτών (Starita, 2019).

4.4. Παραδείγματα Αποτίμησης Λογιστικής Αξίας Παικτών

Η παρούσα ενότητα παρουσιάζει μια σειρά παραδειγμάτων λογιστικής αποτύπωσης της αξίας των παικτών σε υποθετικό παράδειγμα που χρησιμοποιεί η PwC (2018) σε αντίστοιχο οδηγό της προς τις αθλητικές ομάδες του ποδοσφαίρου για την εφαρμογή του ΔΛΠ 38. Τα παραδείγματα παρουσιάζονται υπό τη μορφή προβλήματος που φέρει μια λογιστική λύση για κάθε ενδιαφερόμενο μέρος το οποίο καλείται να προχωρήσει σε λογιστικές εγγραφές.

4.4.1. Πρώτο παράδειγμα

Πρόβλημα: Η Ρεάλ Λονδίνου προσέλαβε τον Γιαζενίτο με τετραετές συμβόλαιο. Ως μέρος αυτής της μόνιμης μεταγραφής η Ρεάλ Λονδίνου συμφωνεί να πληρώσει ένα ποσό €1.000 στον πρώην σύλλογο, δηλαδή τη Madrid United για να μεταβιβάσει τα δικαιώματα εγγραφής του παίκτη. Η Madrid United αρχικά προσέλαβε τον Γιαζενίτο πριν τρία χρόνια από την Olympique Milan και ως μέρος μιας ρήτρας πώλησης η Madrid United υποχρεούται να πληρώσει €150 στην Olympique Milan για την επακόλουθη μεταγραφή του Γιαζενίτο σε οποιαδήποτε άλλη ομάδα. Πώς πρέπει να υπολογιστούν αυτές οι πληρωμές στις οικονομικές καταστάσεις των τριών συλλόγων;

Λύση:

- Λογιστικές ενέργειες για την Ρεάλ Λονδίνου: Ως μέρος της μεταγραφής ενός παίκτη η Ρεάλ Λονδίνου επιβαρύνεται με διάφορα έξοδα με την εγγραφή του παίκτη στην τοπική ποδοσφαιρική ομοσπονδία. Τα δικαιώματα εγγραφής του παίκτη πληρούν τον ορισμό του περιουσιακού στοιχείου επειδή είναι ένας πόρος που ελέγχεται από τη Ρεάλ Λονδίνου και πληρούν τον ορισμό του άυλου περιουσιακού στοιχείου σύμφωνα με την παράγραφο 8 του ΔΛΠ 38 επειδή προκύπτουν από νόμιμα δικαιώματα και έλλειψη φυσικής ουσίας. Το περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται όταν ο έλεγχος μεταβιβάζεται στην Ρεάλ Λονδίνου και είναι πιθανό ότι θα εισρεύσουν σε αυτή οικονομικά οφέλη (ΔΛΠ 38 παράγραφος 21). Μερικές φορές απαιτείται εξέταση για τον προσδιορισμό του χρόνου κατά τον οποίο μεταφέρεται ο έλεγχος. Οι δείκτες που πρέπει να ληφθούν υπόψη μπορεί να περιλαμβάνουν ειδοποίηση από το τοπικό πρωτάθλημα ή όρους στη

συμφωνία μεταγραφής. Τα κόστη που αποδίδονται άμεσα στην αγορά των δικαιωμάτων εγγραφής κεφαλαιοποιούνται, συμπεριλαμβανομένων (αλλά δεν περιορίζονται σε) των τελών μεταγραφής που καταβάλλονται στη Madrid United, για ποσό 1.000 € (ΔΛΠ 38 παρ. 27). Σύμφωνα με τις παραγράφους 97–99 του ΔΛΠ 38, τα δικαιώματα εγγραφής του παίκτη θα αποσβένονταν συνήθως με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της περιόδου δικαιωμάτων, που αντιστοιχεί στη διάρκεια του συμβολαίου που έχει υπογράψει ο σύλλογος με τον παίκτη. Η αρχική περίοδος απόσβεσης μπορεί να επανεξεταστεί σε περίπτωση πρόωρης ανανέωσης του συμβολαίου του παίκτη. Η Ρεάλ Λονδίνου δεν επηρεάζεται από τη ρήτρα πώλησης μεταξύ Madrid United και Olympique Milan.

- Λογιστικές ενέργειες για την Madrid United: Ο σύλλογος που πουλά τα δικαιώματα εγγραφής του αθλητή διαγράφει τα δικαιώματα που αρχικά είχαν αναγνωριστεί και αποσβεστεί ως άυλο περιουσιακό στοιχείο από τον ισολογισμό του (ΔΛΠ 38 παρ.112). Οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος προϊόντος και της λογιστικής αξίας των δικαιωμάτων εγγραφής αντιπροσωπεύει κέρδος (ή ζημία) από τη διάθεση, η οποία αναγνωρίζεται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων (ΔΛΠ 38 παρ. 113). Η ημερομηνία διάθεσης είναι η ημερομηνία που μεταβιβάζεται ο έλεγχος (ΔΛΠ 38 παρ. 114) και το τίμημα που λαμβάνεται μετρίεται σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15 (ΔΛΠ 38 παρ. 116). Σε περιπτώσεις όπου ο έλεγχος διατηρείται από τον πωλητή σύλλογο (για παράδειγμα, ορισμένες επιλογές επαναγοράς, αποκλεισμός δικαιωμάτων για περαιτέρω μεταβίβαση), θα ήταν σκόπιμο να αναβληθεί οποιοδήποτε κέρδος ή ζημία από τη διάθεση μέχρι να πραγματοποιηθεί η μεταβίβαση του ελέγχου. Το έξοδο που προέκυψε από την πληρωμή 150 € που θα πραγματοποιήσει η Madrid United στην Olympique Milan θα συμψηφιστεί στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων έναντι του κέρδους ή της ζημίας που προέκυψε από τη μεταβίβαση του Γιαζενίτο. Στον ισολογισμό της Madrid United, η πληρωμή προς την Olympique Milan δεν μπορεί να συμψηφιστεί με την απαίτηση από τη Real London, επειδή δεν πληρούνται τα κριτήρια συμψηφισμού στην παράγραφο 42 του ΔΛΠ 32. Στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης, το κέρδος ή η ζημία από την πώληση άυλων περιουσιακών στοιχείων παρουσιάζεται γενικά ως ξεχωριστό κονδύλιο στα λειτουργικά κέρδη σύμφωνα με την παράγραφο 85 του ΔΛΠ 1. Τα συνολικά αποτελέσματα από τα δικαιώματα εγγραφής πώλησης παρουσιάζονται συχνά καθαρά ως «καθαρό κέρδος / (ζημία)». Τέτοια κέρδη ή ζημίες δεν είναι έσοδα.

- Λογιστικές ενέργειες για την Olympique Milan: Η Olympique Milan πούλησε τον παίκτη και κατέγραψε κέρδος ή ζημιά από την πώληση πριν από τρία χρόνια. Οι σύλλογοι γενικά αποκλείουν τη μεταβλητή αντιπαροχή που ενδέχεται να λάβουν από μελλοντικές πωλήσεις κατά τον υπολογισμό του αρχικού κέρδους ή ζημίας από την πώληση των δικαιωμάτων εγγραφής του παίκτη. Αυτό συμβαίνει επειδή το ΔΠΧΑ 15 ορίζει ότι το αντάλλαγμα της μεταβλητής πρέπει να πληροί το όριο «πολύ πιθανό» (ΔΠΧΑ 15 παρ. 56). Εάν η Olympique Milan είναι σε θέση να προσδιορίσει ότι είναι «πολύ πιθανό» ότι θα λάβει κάποια πρόσθετη μεταβλητή αντιπαροχή στο μέλλον από οποιαδήποτε περαιτέρω πώληση, θα μπορούσε να συμπεριληφθεί στον αρχικό υπολογισμό κέρδους/ζημίας. Ωστόσο, το όριο είναι υψηλό και, δεδομένης της εγγενούς αβεβαιότητας σχετικά με τις καριέρες των παικτών, οι σύλλογοι είναι απίθανο να καταγράψουν μεταβλητό αντίτιμο στην αρχική πώληση από ρήτρες πώλησης. Το πρόσθετο κέρδος δεν θα είναι έσοδο αλλά μάλλον «άλλο εισόδημα/κέρδος», παρόμοια με τα κέρδη ή τις ζημίες από μόνιμες μεταβιβάσεις.

4.4.2. Δεύτερο παράδειγμα

Πρόβλημα: Η Ρεάλ Λονδίνου συμφωνεί να μεταβιβάσει τον Γιαζενίτο από τη Madrid United έναντι πάγιου ποσού μεταγραφής €1.000. Ενώ η συμφωνία έχει υπογραφεί πριν από το τέλος της περιόδου, οποιαδήποτε πληρωμή θα οφείλεται μόνο όταν ο έλεγχος των δικαιωμάτων εγγραφής του Γιαζενίτο μεταβιβαστεί από τη Madrid United στο τέλος της σεζόν. Υπάρχουν συμβατικές διασφαλίσεις, ώστε τα δικαιώματα εγγραφής να μεταβιβάζονται στη Ρεάλ Λονδίνου μόνο εάν ο παίκτης είναι χωρίς τραυματισμούς και είναι έτοιμος να παίξει. Για παράδειγμα, εάν ο Γιαζενίτο είχε τραυματισμό στο τέλος της καριέρας του ή φυλακιστεί, η συμφωνία θα τερματιζόταν χωρίς καμία ποινή.

Λύση: Πρόκειται για εκτελεστικό συμβόλαιο και η Ρεάλ Λονδίνου δεν έχει ακόμη τον έλεγχο των δικαιωμάτων εγγραφής του παίκτη. Επίσης, δεν έχει ακόμη υποχρέωση πληρωμής, επειδή τα δικαιώματα εγγραφής δεν έχουν μεταφερθεί από τη Madrid United στη Real London κατά την ημερομηνία του ισολογισμού (Πλαίσιο παράγραφοι 4.6 και 4.18). Δεν θα πρέπει να αναγνωρίζονται περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις κατά την ημερομηνία υπογραφής, αν και

ενδέχεται να απαιτούνται γνωστοποιήσεις της δέσμευσης για απόκτηση των δικαιωμάτων εγγραφής σύμφωνα με την παράγραφο 22 του ΔΛΠ 10.

4.4.3.Τρίτο παράδειγμα

Πρόβλημα: Την 1η Ιανουαρίου 20x1, η Ρεάλ Λονδίνου προσέλαβε τον Γιαζενίτο με τετραετές συμβόλαιο. Ως μέρος αυτής της μόνιμης μεταγραφής, η Ρεάλ Λονδίνου συμφωνεί να πληρώσει ένα ποσό €1.100 στον προηγούμενο σύλλογο του παίκτη (Madrid United) για τα δικαιώματα εγγραφής του παίκτη, καταβλητέο ως εξής:

- €500 καταβλητέα αμέσως κατά την ημερομηνία μεταφοράς,
- €300 καταβλητέα έξι μήνες μετά τη μεταφορά,
- €200 πληρωτέα εάν ο Γιαζενίτο σκοράρει τουλάχιστον 10 γκολ κατά την επόμενη ποδοσφαιρική σεζόν,
- €100 πληρωτέα εάν ο Γιαζενίτο παίξει για τουλάχιστον 10 αγώνες πρωταθλήματος κατά την επόμενη ποδοσφαιρική σεζόν.

Πώς υπολογίζει η Ρεάλ Λονδίνου για καθεμία από αυτές τις πληρωμές;

Λύση: Τα δικαιώματα εγγραφής πληρούν τον ορισμό του άυλου περιουσιακού στοιχείου. Οι πληρωμές €500 και €300 είναι πληρωμές άνευ όρων και πάγιας. Αυτές οι πληρωμές περιλαμβάνονται στο κόστος των δικαιωμάτων αναγνώρισης κατά την αρχική αναγνώριση, επειδή η Real London έχει άνευ όρων υποχρέωση να πραγματοποιήσει τέτοιες πληρωμές είτε κατά την ημερομηνία μεταφοράς (€500 πιστώνονται σε μετρητά) είτε σε μεταγενέστερη ημερομηνία (€300 πιστώνονται ως χρηματοοικονομική ευθύνη). Η προεξόφληση της υποχρέωσης των €300 θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στο βαθμό που είναι σημαντική (ΔΠΧΑ 9 παρ. 5.1.1). Οι υπόλοιπες δύο πληρωμές είναι ενδεχόμενες και οφείλονται μόνο εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις (αριθμός γκολ που σημειώθηκαν/με την επίτευξη ενός συγκεκριμένου αριθμού συμμετοχών στο πρωτάθλημα).

Υπάρχει ποικιλομορφία στην πράξη όταν λογιστικοποιείται το ενδεχόμενο αντάλλαγμα για την απόκτηση ενός περιουσιακού στοιχείου. Το πρώτο βήμα είναι να προσδιοριστεί εάν οι ενδεχόμενες πληρωμές σχετίζονται με την αγορά ενός περιουσιακού στοιχείου. Σε αυτήν την περίπτωση, οι πληρωμές πραγματοποιούνται στον πωλητή σύλλογο, επομένως φαίνεται να σχετίζονται με την αγορά των δικαιωμάτων εγγραφής. Η Επιτροπή Διερμηνειών εξέτασε τις

μεταβλητές πληρωμές για αγορές περιουσιακών στοιχείων και εξέδωσε απόφαση ημερήσιας διάταξης τον Μάρτιο του 2016. Η Επιτροπή παρατήρησε ποικιλομορφία στην πράξη και δεν μπόρεσε να καταλήξει σε συναίνεση σχετικά με το εάν ο αγοραστής αναγνωρίζει υποχρέωση για τις μεταβλητές πληρωμές κατά την απόκτηση ή μόνο εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις.

Στην πράξη υλοποιούνται τρεις προσεγγίσεις. Η πρώτη είναι ένα μοντέλο συσσώρευσης κόστους βάσει του οποίου το συμβόλαιο θεωρείται εκτελεστό, επειδή η υποχρέωση εξαρτάται από το αν ο παίκτης επιλέγεται να παίξει. Η Real London δεν αναγνωρίζει υποχρέωση πριν από την ενεργοποίηση των ενδεχόμενων πληρωμών και προσθέτει περαιτέρω συνεκτίμηση στο κόστος των δικαιωμάτων εγγραφής που είχαν αρχικά καταγραφεί μόλις εκπληρωθούν οι προϋποθέσεις. Η δεύτερη και η τρίτη προσέγγιση είναι μοντέλα χρηματοοικονομικής υποχρέωσης, παρόμοια με το ενδεχόμενο αντάλλαγμα σε μια συνένωση επιχειρήσεων, αλλά με δύο εναλλακτικές λύσεις για τη λογιστικοποίηση των αλλαγών στην επιμέτρηση της υποχρέωσης.

Η Real London αναγνωρίζει μια χρηματοοικονομική υποχρέωση για το ενδεχόμενο αντάλλαγμα, που επιμετράται στην εύλογη αξία κατά το χρόνο της αρχικής αναγνώρισης (ΔΠΧΑ 9 παρ. 5.1.1). Ένα τέτοιο ποσό θα αύξανε το κόστος των δικαιωμάτων εγγραφής. Στη συνέχεια, και σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, οι αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές θα μεταβάλουν το αποσβεσμένο κόστος της υποχρέωσης και θα αναγνωρίζονται (i) στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, χωρίς να επηρεάζουν το κόστος του άυλου περιουσιακού στοιχείου, ή (ii) θα αναπροσαρμόζονται έναντι του κόστους των δικαιωμάτων εγγραφής. Και οι τρεις προσεγγίσεις για τη λογιστική για ενδεχόμενο τίμημα είναι αποδεκτές. Αυτή είναι μια επιλογή λογιστικής πολιτικής που θα πρέπει να εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλες τις παρόμοιες συναλλαγές και να γνωστοποιείται κατάλληλα.

4.4.4. Τέταρτο παράδειγμα

Πρόβλημα: Την 1η Ιανουαρίου 20x1, η Ρεάλ Λονδίνου προσέλαβε τον Γιαζενίτο με τετραετές συμβόλαιο. Ως μέρος αυτής της μόνιμης μεταγραφής, η Ρεάλ Λονδίνου συμφωνεί να καταβάλει εφάπαξ μόνους σύνδεσης €300 στον Γιαζενίτο για την τετραετία. Η Ρεάλ Λονδίνου έχει εκτελεστό δικαίωμα να διατηρήσει τις υπηρεσίες του Γιαζενίτο για όλη τη διάρκεια του τετραετούς συμβολαίου.

Λύση: Δεδομένου ότι υπάρχει σύνδεση μεταξύ της πληρωμής και του παίκτη που παρέχει τις υπηρεσίες του, το μόνους σύνδεσης υπολογίζεται ως όφελος του εργαζόμενου. Το εκτελεστό

δικαίωμα ανάκτησης του μόνου σύνδεσης σημαίνει ότι η πληρωμή είναι προπληρωμή για τις υπηρεσίες των εργαζομένων και ο σύλλογος αναγνωρίζει το επίδομα εργαζομένων ως έξοδο για την τετραετή περίοδο συμβολαίου, με το επιπλέον ποσό να αναβάλλεται ως προπληρωμένο έξοδο (ΔΛΠ 19 παρ. 11). Εάν η διοίκηση κρίνει ότι το συμβόλαιο δεν παρέχει εκτελεστό δικαίωμα λήψης των υπηρεσιών του παίκτη, το τέλος εγγραφής θα πρέπει να περαστεί ως έξοδο άμεσα. Αυτό μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι η διοίκηση δεν έχει καμία πρόθεση, ή κανένα συμβατικό δικαίωμα, να αναγκάσει τον Γιαζενίτο να μείνει με τον σύλλογο εάν θέλει να φύγει νωρίς. Αυτή θα μπορούσε να είναι μια σημαντική κρίση που μπορεί να χρειαστεί να γνωστοποιηθεί σύμφωνα με την παράγραφο 122 του ΔΛΠ 1.

4.4.5. Πέμπτο παράδειγμα

Πρόβλημα: Η Ρεάλ Λονδίνου μόλις απέκτησε τα δικαιώματα εγγραφής του Γιαζενίτο και υπέγραψε τετραετές συμβόλαιο με αυτόν τον παίκτη. Ως μέρος αυτής της μόνιμης μεταγραφής, η Ρεάλ Λονδίνου συμφωνεί να πληρώσει ένα ποσό €100 στον ατζέντη του παίκτη. Πώς πρέπει να λογιστικοποιηθεί η πληρωμή που έγινε στον πράκτορα;

Λύση: Οι αμοιβές αντιπροσώπου πραγματοποιούνται σε σχέση με την απόκτηση των δικαιωμάτων εγγραφής του Γιαζενίτο, τα οποία ταξινομούνται ως άυλο περιουσιακό στοιχείο. Η παράγραφος 27 του ΔΛΠ 38 απαιτεί από τη Real London να συμπεριλάβει αυτά τα κόστη στο κόστος του άυλου περιουσιακού στοιχείου, επειδή αποδίδονται άμεσα στην «προετοιμασία του περιουσιακού στοιχείου για την προβλεπόμενη χρήση του». Μια παρόμοια λογιστική αντιμετώπιση θα ίσχυε για τις αμοιβές που καταβάλλονται στους πράκτορες για επαναδιαπραγμάτευση των επεκτάσεων των συμβολαίων των παικτών. Οι κεφαλαιοποιημένες προμήθειες θα αποσβένονταν κατά τη διάρκεια της προσφάτως συμφωνηθείσας υπολειπόμενης περιόδου της σύμβασης.

4.4.6. Έκτο παράδειγμα

Πρόβλημα: Η Ρεάλ Λονδίνου συνάπτει συμφωνία δανεισμού με τη Madrid United, σύμφωνα με την οποία η εγγραφή του Γιαζενίτο, την οποία κατέχει η Madrid United, μεταφέρεται

προσωρινά στη Ρεάλ Λονδίνου για περίοδο δύο ετών. Ως μέρος της δανειακής σύμβασης, η Real London συμφωνεί:

- πληρώσει 1.000 ευρώ στη Madrid United και
- να αναλάβει την ευθύνη για την πληρωμή των μισθών που καθορίζονται στο συμβόλαιο του Γιαζενίτο, οι οποίες ανέρχονται σε €200 ετησίως για τη διετή περίοδο δανεισμού.

Η διοίκηση έχει καθορίσει ότι καθένα από τα στοιχεία της συμφωνίας αποτιμάται στην αγοραία αξία. Η υπολειπόμενη διάρκεια της αρχικής συμβατικής συμφωνίας μεταξύ της Madrid United και του Γιαζενίτο είναι πέντε χρόνια και η σύμβαση δανεισμού δεν περιλαμβάνει καμία επιλογή για μόνιμη μεταφορά της εγγραφής του παίκτη στη Ρεάλ Λονδίνου. Δεν υπάρχουν επιλογές ανανέωσης ή επέκτασης. Το συμβόλαιο δεν περιέχει καμία διάταξη «ανάκλησης», επομένως η Madrid United δεν μπορεί να καλέσει πίσω τον Γιαζενίτο κατά τη διετή θητεία εάν η Madrid United χρειάζεται τον Γιαζενίτο (για παράδειγμα, σε περίπτωση τραυματισμού άλλων παικτών της Madrid United). Πώς πρέπει να λογιστικοποιηθεί αυτή η συναλλαγή της οικονομικές καταστάσεις και των δύο συλλόγων;

Λύση:

- Λογιστική για την Ρεάλ Λονδίνου: Το συμβόλαιο μεταξύ της Ρεάλ Λονδίνου και της Madrid United δίνει στη Ρεάλ Λονδίνου το δικαίωμα να ελέγχει τη χρήση των δικαιωμάτων εγγραφής του παίκτη, επομένως είναι πρώτα απαραίτητο να εξεταστεί εάν υπάρχει μίσθωση στην οποία θα πρέπει να εφαρμόζεται το ΔΠΧΑ 16. Η παράγραφος 3(ε) του ΔΠΧΑ 16 εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής του προτύπου μίσθωσης μόνο δικαιώματα που κατέχονται από έναν μισθωτή βάσει συμφωνιών αδειοδότησης εντός του πεδίου εφαρμογής του ΔΛΠ 38. Τα δικαιώματα εγγραφής δεν είναι άδειες, γεγονός που υποδηλώνει ότι υπάρχει απαίτηση εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 σε μίσθωση δικαιωμάτων εγγραφής. Ωστόσο, για έναν μισθωτή, η παράγραφος 4 του ΔΠΧΑ 16 επιτρέπει στη Real London να εξαιρεθεί από την εφαρμογή της λογιστικής μίσθωσης σε αυτή τη σύμβαση, επειδή τα δικαιώματα εγγραφής είναι άυλα περιουσιακά στοιχεία σύμφωνα με το ΔΛΠ 38, εκτός από αυτά που αναφέρονται στην παράγραφο 3(ε). Εάν η Real London εφαρμόζε το ΔΠΧΑ 16, θα αναγνώριζε ένα περιουσιακό στοιχείο με δικαίωμα χρήσης €1.000 που θα αποσβένονταν κατά τη διάρκεια της διετούς μίσθωσης. Εάν δεν εφαρμοστεί το ΔΠΧΑ 16, η Real London αναγνωρίζει την πληρωμή των €1.000 ως άυλο περιουσιακό στοιχείο, που είναι το κόστος των δικαιωμάτων εγγραφής για δύο χρόνια. Ο έλεγχος των δικαιωμάτων εγγραφής έχει περάσει στη Ρεάλ Λονδίνου για τη

διετία και τα οικονομικά οφέλη αναμένεται να εισρεύσουν στον σύλλογο (ΔΛΠ 38 παρ. 31). Το άυλο περιουσιακό στοιχείο θα αποσβένονταν σε διάστημα δύο ετών. Η μέτρηση και η επακόλουθη απόσβεση μεταξύ αυτών των δύο προσεγγίσεων είναι η ίδια. Υπάρχουν, ωστόσο, διαφορετικές απαιτήσεις γνωστοποίησης σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16 και το ΔΛΠ 38. Οι ετήσιες πληρωμές €200 στον παίκτη είναι αποζημίωση για υπηρεσίες εργαζομένων και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 19. Θα αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της περιόδου υπηρεσίας του παίκτη σύμφωνα με την παράγραφο 11 του ΔΛΠ 19. Εάν τα εξαρτήματα δεν αποτιμώνται σε αγοραίες αξίες, το συνολικό τίμημα θα αποδοθεί σε κάθε στοιχείο (δηλαδή, σε αυτήν την περίπτωση, στο στοιχείο της μίσθωσης και στο όφελος των εργαζομένων) σε μια σχετική μεμονωμένη βάση τιμής πώλησης.

- Λογιστική για την Madrid United: Η Madrid United είναι ο «εκμισθωτής», επομένως τα δικαιώματα εγγραφής που κεφαλαιοποιήθηκαν αρχικά από τη Madrid United και τώρα εκχωρήθηκαν συμβατικά στη Real London για περίοδο δύο ετών εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16. Η Madrid United πρέπει να καθορίσει εάν η συμφωνία είναι χρηματοδοτική ή λειτουργική μίσθωση. Μια συμφωνία είναι μια χρηματοδοτική μίσθωση εάν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους της κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας στον μισθωτή (ΔΠΧΑ 16 παρ. 62). Απομένουν πέντε χρόνια στο συμβόλαιο του παίκτη σε αυτή την κατάσταση και ο δανεισμός είναι για δύο χρόνια. Αυτό υποδηλώνει ότι η μίσθωση δεν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους της κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας, κάτι που αναμένεται να ισχύει για της περισσότερες ρυθμίσεις προσωρινής μεταβίβασης. Η Madrid United θα πρέπει, ωστόσο, να εξετάσει όλους της δείκτες της παραγράφου 63 του ΔΠΧΑ 16. Εάν διαπιστωθεί ότι η συμφωνία είναι λειτουργική μίσθωση, η Madrid United θα συνέχιζε να αναγνωρίζει το άυλο περιουσιακό στοιχείο, το οποίο θα συνέχιζε να αποσβένεται. Τυχόν πληρωμές που λαμβάνονται προκαταβολικά αποτελούν πίστωση στο αναβαλλόμενο εισόδημα, το οποίο στη συνέχεια αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης στα λειτουργικά έσοδα. Ο σύλλογος θα λογιστικοποιούσε μια λειτουργική μίσθωση αναγνωρίζοντας τα έσοδα από τη μίσθωση σε σταθερή βάση κατά τη διάρκεια της μίσθωσης (ΔΠΧΑ 16 παρ. 81). Ωστόσο, εάν υπάρχει χρηματοδοτική μίσθωση, η Madrid United θα λογιστικοποιήσει τη χρηματοδοτική μίσθωση ως διάθεση της εγγραφής του παίκτη (ΔΠΧΑ 16 παρ. 72), μαζί με ένα υπόλοιπο τόκο εάν ο παίκτης επιστρέψει στη Μαδρίτη Γιουνάιτεντ μετά τον δανεισμό. Ένα κέρδος ή ζημία από τη διάθεση του περιουσιακού στοιχείου θα αναγνωρίζεται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

4.4.7. Έβδομο παράδειγμα

Πρόβλημα: Η Ρεάλ Λονδίνου υπογράφει τριετή ανανέωση/επέκταση συμβολαίου με τον Γιαζενίτο, η οποία ορίζει τα εξής:

- καταβολή ασφάλιστρο επέκτασης συμβολαίου €190 € στον Γιαζενίτο. και
- καταβολή αμοιβής €30 στον πράκτορα του Γιαζενίτο.

Το ασφάλιστρο επέκτασης €190 καταβάλλεται στον παίκτη ως εξής:

- €90 καταβλητέα αμέσως κατά την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης ανανέωσης.
- €60 πληρωτέα 12 μήνες μετά την ανανέωση (χωρίς να πληρείται καμία προϋπόθεση). και
- €40 πληρωτέα εάν ο Γιαζενίτο εξακολουθεί να είναι μέλος της βασικής ομάδας 18 μήνες μετά την ημερομηνία ανανέωσης.

Πώς πρέπει να αποτυπωθούν λογιστικά αυτές οι πληρωμές;

Λύση:

- Πληρωμές προς τον παίκτη: Οι πληρωμές που γίνονται στον παίκτη είναι παροχές εργαζομένων, επειδή ανταλλάσσονται από τον ποδοσφαιρικό σύλλογο στον εργαζόμενο παίκτη με αντάλλαγμα τις παρεχόμενες υπηρεσίες. Γενικά, τέτοιες πληρωμές αναγνωρίζονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σύμφωνα με την παράγραφο 11 του ΔΛΠ 19. Οι δόσεις των €90 και των €60 είναι καταβλητέες σε διαφορετικές χρονικές στιγμές, αλλά δεν απαιτείται πρόσθετος όρος υπηρεσίας μετά την υπογραφή της επέκτασης της σύμβασης. Συνεπώς, αυτές οι πληρωμές θα αναγνωρίζονταν στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά την υπογραφή της σύμβασης. Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η έκπτωση για την καθυστερημένη πληρωμή της δεύτερης δόσης, ανάλογα με την ουσιαστικότητα. Η δόση των €40 καταβάλλεται εάν ο Γιαζενίτο εξακολουθεί να είναι μέλος της κύριας ομάδας 18 μήνες μετά την ημερομηνία ανανέωσης, κάτι που αντιπροσωπεύει συμβατική υποχρέωση για υπηρεσίες. Η πιθανότητα ο Γιαζενίτο να φύγει από τη Real London πριν τους 18 μήνες και να μην πληροί την προϋπόθεση υπηρεσίας λαμβάνεται υπόψη στην αναγνώριση εξόδων (ΔΛΠ 19 παρ. 155). Ένα έξοδο αναγνωρίζεται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων για μια περίοδο υπηρεσίας 18 μηνών (δηλαδή μέχρι να καταβληθεί η

πληρωμή) εάν η πιθανότητα παραμονής του Γιαζενίτο για περισσότερους από 18 μήνες μπορεί να εκτιμηθεί εύλογα, κάτι που μπορεί να είναι δύσκολο στον ποδοσφαιρικό κλάδο.

- Πληρωμές προς τον πράκτορα του παίκτη: Δεδομένου ότι η περίοδος εγγραφής έχει παραταθεί, κατά την ανανέωση της σύμβασης, η πρόσθετη αμοιβή πράκτορα θα πρέπει να προστεθεί στην υπολειπόμενη καθαρή λογιστική αξία και η περίοδος απόσβεσης όλων των κεφαλαιοποιημένων πληρωμών για τα δικαιώματα εγγραφής θα πρέπει να επανεξεταστεί και να ευθυγραμμιστεί με την παρατεταμένη σύμβαση όρος. Παρόμοια λογιστική αντιμετώπιση μπορεί να είναι κατάλληλη για παίκτες που έχουν εκπαιδευτεί στην ακαδημία του συλλόγου που συμφωνούν να επεκτείνουν το συμβόλαιό τους με τον σύλλογο. Δαπάνες για την επέκταση συμβολαίων νεαρών παικτών, τα οποία δεν είναι πληρωτέα στον παίκτη, θα πρέπει να αναλυθούν για να καθοριστεί εάν πρέπει να κεφαλαιοποιηθούν και να αποσβεστούν κατά τη διάρκεια της παρατεταμένης σύμβασης σύμφωνα με την παράγραφο 21 του ΔΛΠ 38.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν η αποτύπωση του τρόπου αποτίμησης της λογιστικής αξίας των επαγγελματιών αθλητών στην Ελλάδα. Καθώς στην χώρα μας δραστηριοποιούνται πολλές και διαφορετικές ΑΑΕ εξετάστηκε τόσο η εθνική νομοθεσία όσο και ο τρόπος εφαρμογής του ΔΛΠ 38 καθώς οι αθλητές αποτιμώνται λογιστικά ως άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία των ομάδων στις οποίες ανήκουν.

Το ΔΛΠ 38 διευθετεί διάφορα ζητήματα εξυπηρετώντας το σκοπό τόσο της διαφάνειας και της καλής πληροφόρησης των επενδυτών μέσω των χρηματοοικονομικών καταστάσεων όσο και της αντικειμενικής προσέγγισης της αξίας που διαδραματίζουν οι επαγγελματίες αθλητές. Η αξία των αθλητών θεωρείται άυλο πάγιο περιουσιακό στοιχείο καθώς πληροί τα κριτήρια της αναγνωρισιμότητας, της άσκησης ελέγχου στο στοιχείο από τον σύλλογο και την προσδοκία για μελλοντικά οφέλη που μπορεί να αποκομίσει ο σύλλογος από την χρήση του. Προβλήματα δημιουργούνται σε ορισμένες περιπτώσεις με τη δυνατότητα αξιόπιστης μέτρησης του περιουσιακού στοιχείου όπως στην περίπτωση των ελεύθερων παικτών και των παικτών που προέρχονται από ακαδημίες. Σε αυτές τις περιπτώσεις παρατηρούνται ορισμένα κενά στα ΔΛΠ/ΔΠΧΑ τα οποία πρέπει να διευθετηθούν. Ακόμη, τονίζεται ότι αυτή η διαδικασία απευθύνεται αποκλειστικά σε επαγγελματίες αθλητές και όχι ερασιτέχνες ή αμειβόμενους αθλητές που συνδέονται με συμβόλαιο παροχής υπηρεσιών με αθλητικό σωματείο που διατηρεί τμήμα αμειβόμενων αθλητών.

Ο νομοθέτης θέτει συγκεκριμένα κριτήρια που προσδιορίζουν την αξία των αθλητών και αναλύθηκαν στο δεύτερο κεφάλαιο με συντελεστή βαρύτητας και τυχόν επιπλέον κριτήρια που καθορίζονται από την Επιτροπή Αποτίμησης Αξίας Αθλητών. Η αξία των αθλητών αναφέρεται στον ισολογισμό της εταιρίας με πρόσθετη σημείωση ενώ εφαρμόζεται απόσβεση στην περίοδο διάρκειας του συμβολαίου τους. Τυχόν υπεραξία δεν υπόκειται σε αποσβέσεις. Σημαντική διαφοροποίηση επίσης των ΕΛΠ σε σχέση με τα ΔΛΠ είναι ότι η αξία των ποδοσφαιριστών ή άλλων επαγγελματιών αθλητών δεν επιτρέπεται να αποτιμάται στην εύλογη αξία στα πλαίσια των ΕΛΠ καθώς και το ότι το κόστος κτήσης θεωρείται βάση επιμέτρησης όλων των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων μιας οντότητας.

Από τις σύγχρονες θεωρητικές και εμπειρικές μελέτες προκύπτει ότι αφού οι ερευνητές εξέτασαν τον τρόπο προσαρμογής των αθλητικών οικονομικών οντοτήτων σε σχέση με την εφαρμογή του ΔΛΠ 38 για την αποτίμηση της αξίας των επαγγελματιών αθλητών, εστίασαν στην οικονομική διαχείριση των επαγγελματικών αθλητικών ομάδων, την κριτική αξιολόγηση

της κατηγοριοποίησης της αποτίμησης ως άυλου περιουσιακού στοιχείου για τις ομάδες, την αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων λογιστικών προτύπων, τα είδη της αξίας των παικτών που προσμετρώνται ως άυλο περιουσιακό στοιχείο, το θέμα της υπερτίμησης ή αποτίμησης της αξίας των παικτών και εξειδικευμένα ζητήματα όπως το πρόβλημα των ελεύθερων παικτών και το πρόβλημα αποτίμησης της αξίας στο κόστος κτήσης.

Υπάρχουν διάφορες προκλήσεις στην αντιμετώπιση του ζητήματος της λογιστικής αξίας των αθλητών με τις κυριότερες να αφορούν τα κριτήρια αναγνώρισης του εισοδήματος και το είδος του εισοδήματος που αναγνωρίζεται ως άυλο περιουσιακό στοιχείο, τη λογιστική που ακολουθείται στα αθλητικά συμβόλαια, τον επιμερισμό εσόδων και εξόδων, την ενεργητική και όχι παθητική ιδιοκτησία της εκάστοτε ομάδας.

Η παρούσα εργασία χαρακτηρίζεται από τον περιορισμό της έλλειψης πρωτογενούς έρευνας για την επιβεβαίωση των θεωρητικών ευρημάτων μέσα από την εξέταση των απόψεων Ελλήνων λογιστών που απασχολούνται σε ελληνικές αθλητικές ομάδες για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σε σχέση με την αποτύπωση της λογιστικής αξίας των αθλητών στις οικονομικές καταστάσεις των ομάδων.

Μια πρόταση για μελλοντική έρευνα θα ήταν η διεξαγωγή συνεντεύξεων με λογιστές αθλητικών ομάδων για την καταγραφή και αποτύπωση των λογιστικών θεμάτων που αντιμετωπίζουν κατά την αποτίμηση της αξίας των αθλητών και πιθανούς τρόπους αντιμετώπισης των προβλημάτων με τα οποία έρχονται αντιμέτωποι.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Akhlaque, S. & Flouti, E. (2017), “Accounting in Football: A Study on the Human resource accounting of football players in Allsvenskan”, *Digitala Vetenskapliga Arkivet*. Διαθέσιμο από: <http://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1081067&dswid=4379>.
- Amir, E. & Livne, G. (2005), “Accounting, Valuation and Duration of Football Player Contracts”, *Journal of Business Finance & Accounting*, Vol. 32, No. 3-4, pp. 549 – 586.
- Aronsson, S., Johansson, K. & Jönsson, F. (2004), “Accounting for Football – Let's Give it a Shot: A Delineation of Financial Statements Within Swedish Football Clubs”, Thesis Gothenburg University Library. Διαθέσιμο από: <http://www.handels.gu.se/epc/archive/00003776/01/03-04-107.pdf>.
- Benterkia, N. & Benmoussa, K. (2020), “Accounting for football player registrations as intangible asset (measurement and disclosure)”, *Economic and Management Research Journal*, Vol. 14, No.5, pp.117-136.
- Biancone, P. P., & Solazzi, A. (2012), “Financial communication in professional football clubs”, *Economia Aziendale Online*, Vol.3, No.1, pp. 153-174.
- Brummet, R. L., Flamholtz, E. G., & Pyle, W. C. (1968), “Human Resource measurement - A challenge for accountants”, *The Accounting Review*, Vol.43, No.2, pp. 217-224.
- Calcio e Finanza (2018), “Juventus, Emre Can ufficiale: tutte le cifre del colpo di mercato”, *Fanpage.it*. Διαθέσιμο από: <https://calcio.fanpage.it/juventus-emre-can-e-ufficiale-tutte-le-cifre-del-colpo-di-mercato/>.
- Carlsson-Wall, M., Kraus, K. & Messner, M. (2016), “Performance measurement systems and the enactment of different institutional logics: insights from a football organization”, *Management Accounting Research*, Vol. 32, pp. 45-61.
- Cataliotti, J.-C. (2015), *Il business nel Pallone. Analisi dei modelli organizzativi e gestionali delle società di calcio*, Milano:Ugo Mursia Editore.
- Chatzkel, J. (2002), “A conversation with Göran Roos”, *Journal of Intellectual Capital*, Vol. 3, No. 2.
- Cooper, C. & Johnston, J. (2012), “Vulgate accountability – insights from the world of football”, *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, Vol. 25, No. 4, pp. 602–634.
- Deloitte (2016), “Five key accounting and tax challenges testing the sports industry”. Διαθέσιμο από: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/us/Documents/consumer-business/us-cb-sports-accounting-tax-issues-final.pdf>.

- Dimitropoulos, P. E., & Koumanakos, E. (2015), “Intellectual capital and profitability in European football clubs”, *International Journal of Accounting, Auditing and Performance Evaluation*, Vol.11, No.2, pp. 202-220.
- Domínguez, F. S. (2003), “Activos intangibles internamente generados: reconocimiento y valoración del capital humano en los clubes profesionales de fútbol”, *Spanish Journal of Accounting and Finance*, Vol. 32 No. 116, pp. 301-306.
- Edvinsson, L. (1997), “Developing intellectual capital at Skandia”, *Long Range Planning*, Vol.30, No. 3, pp. 366-73.
- FC Juventus (2018), Relazione finanziaria annual al 30 giugno 2018, p. 33. Διαθέσιμο από: <https://www.juventus.com/it/club/investitori/bilanci-prospetti/bilanci-relazioni#season-2018-19>.
- FIFA (2018), FIFA Regulations on the Status and Transfer of Players, p.25. Διαθέσιμο από: <https://www.thefa.com/football-rules-governance/policies/player-registration/fifa-regulations-on-the-status-and-transfer-of-players>.
- Fort, R., & Quirk, J. (2004), “Owner objectives and competitive balance”, *Journal of Sport Economics*, Vol.5, No.1, pp. 20-32.
- Fried, G., Shapiro, S. J., & DeSchriver, T. D. (2003), *Sport finance*, Champaign, IL: Human Kinetics.
- Gazzola, P. & Amelio, S. (2016), “Impairment test in the football team financial reports”, *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, Vol. 220, pp. 105-114.
- Gazzola, P., Amelio, S., Papagiannis, F. & Vătămănescu, E.-M. (2019), “Financial Reporting in European Football Teams: A Disclosure Analysis of Player Registrations”, *International Journal of Academic Research in Accounting, Finance and Management Sciences*, Vol. 9, No.4, pp. 182-206.
- Gisemzow, C. & Tower, G. (2006), “Valuing Athletes”, *The Journal of Contemporary Issues in Business and Government*, Vol. 12, No.2, pp. 103-122.
- Grant Thornton (2018), «Πλαίσιο Κατάρτισης και Παρουσίασης των Οικονομικών Καταστάσεων», Σημειώσεις Πλαίσιο Σ.Δ.Α.Π. Διαθέσιμο από: <https://eclass.emt.ihu.gr/modules/document/file.php/MSC-LOG103/%CE%9C%CE%B1%CE%BD%CE%B4%CE%AE%CE%BB%CE%B1%CF%82%20%CE%91./MSc%20FA%20Week%201%20Conc%20%CE%95%CE%A0.pdf>.
- Guthrie, J., Ricceri, F., & Dumay, J. (2012), “Reflections and projections: a decade of intellectual capital accounting research”, *The British Accounting Review*, Vol.44, No.2, pp. 68-82.

- Hariyanto, A. (2013), “Penerapan Akuntansi Sumber Daya Manusia dalam Laporan Keuangan”, *Dharma Ekonomi*, Vol. 37, No.10.
- He, M. Cachucho, R. & Knobbe, A (2015), "Football Player's Performance and Market Value", Amsterdam University of Applied Sciences. Διαθέσιμο από: <https://www.semanticscholar.org/paper/Football-Player%27s-Performance-and-Market-Value-He-Cachucho/f23b5f02f6f50264181c8802672f84c0ceb640ee>.
- IASB (2004), An International accounting standard 38, Intangible assets (IAS 38).
- International Financial Reporting Standards (IFRS) (2005), Issues by the International Accounting Standards Board, IASB, London.
- Kedar-Levy, H. & Bar-Eli, M. (2007), “The Valuation of Athletes as Risky Investments: A Theoretical Model”, *Journal of Sport Management*, Vol.22, No.1.
- Kulikova, L. I. & Goshunova, A. V. (2014), “Human capital accounting in professional sport: evidence from youth professional football”, *Mediterranean Journal of Social Sciences*, Vol. 5 No. 24, pp. 44-48.
- Lozano, F. J. M. & Gallego, A. C. (2011), “Deficits of accounting in the valuation of rights to exploit the performance of professional players in football clubs. A case study”, *Journal of Management Control*, Vol. 22 No. 3, pp. 335-357.
- Madden, P. (2012), “Welfare Economics of ‘Financial Fair Play’ in a Sports League With Benefactor Owners”, *Journal of Sports Economics*, Vol. 16, pp. 540–551.
- Maglio, R. & Rey, A. (2017), “The impairment test for football players: the missing link between sports and financial performance?”, *Palgrave Communications*, Vol. 3, pp. 1-9.
- Manchester United (Manutd.com) (2021), “Manchester United Annual Report 2021”. Διαθέσιμο από: <https://ir.manutd.com/financial-information/annual-reports/2022.aspx>.
- Martín, G.R., López, Á.R., & Santín, D. (2019), “Valuation of football players in financial statements: the power of the crowd versus transfer fees”, Διαθέσιμο από: <https://www.semanticscholar.org/paper/Valuation-of-football-players-in-financial-the-of-Mart%C3%ADn-L%C3%B3pez/613786353da8ccbabe161e86e0f08f898bfc3aa>.
- Michie, J. & Verma, S. (1999), Corporate Governance and Accounting Issues for Football Clubs, Birkbeck College Football Governance Research Centre, London.
- Morrow, S. (1997), “Accounting for football players. Financial and accounting implications of ‘royal club liégeois and others V Bosnian’ for football in the United Kingdom”, *Journal of Human Resource Costing & Accounting*, Vol. 2 No.1, pp. 55-71.
- Morrow, S. (2006), “Impression management in football club financial reporting”, *International Journal of Sport Finance*, Vol. 1, No. 2, pp. 96-108.

- Morrow, S. (2013), "Football club financial reporting: time for a new model?", *Sport, Business and Management: An International Journal*, Vol. 3, No. 4, pp. 297-311.
- Morrow, S. & Stephen, M. (2014), "Football finances", Handbook on the economics of professional football (pp. 80-99), Edward Elgar Publishing, Massachussets.
- Mouritsen, J., Larsen, H. T. & Bukh, P. N. (2001), "Intellectual capital and the 'capable firm': narrating, visualising, and numbering for managing knowledge", *Accounting, Organizations and Society*, Vol. 26, No. 7-8, pp. 735-762.
- Mouritsen, J., Nikolaj, P. & Marr, B. (2004), "Reporting on intellectual capital: Why, what and how?", *Measuring Business Excellence*, Vol.8, No.1, pp. 46-54.
- Oprean, V. B. & Oprisor, T. (2014), "Accounting for soccer players: capitalization paradigm vs. Expenditure", *Procedia Economics and Finance*, Vol. 15, pp. 1647-1654.
- Oprisor, O. (2014), "Accounting for soccer players: capitalizations paradigm vs. expenditure", *Procedia Economics and Finance*, Vol.15, 1647-1654.
- Pandey, N. N. (2014), "Human Resource Accounting: the concept and its practices in India", *Jim Quest*, Vol. 10 No. 1, p. 29.
- Powell, S. (2003), "Accounting for intangible assets: current requirements, key players and future directions", *European Accounting Review*, Vol.12, No.4, pp.797-811.
- Preuss, H., Haugen, K. & Schubert, M. (2014), "UEFA financial fair play: the curse of regulation", *European Journal of Sport Studies*, Vol. 2, No. 1, pp. 33-51.
- Puspitasari, K., Budisusetyo, S. & Zakiah (2019), "An accounting review of athletes in ownership of basketball club assets", *The Indonesian Accounting Review*, Vol. 9, No.2, pp. 169-180.
- Putra, M. R. W. & Wasistha, G. H. (2018), "Player's value, field performance, financial performance and stock performance of European football clubs", *Competition and Cooperation in Economics and Business*, Vol. 10, pp. 75-82.
- PwC (2018), "Accounting for typical transactions in the football industry: Issues and solutions under IFRS". Διαθέσιμο από: <https://www.pwc.com/gx/en/audit-services/ifrs/publications/ifrs-9/accounting-for-typical-transactions-in-the-football-industry.pdf>.
- Qureshi, M. I. (2017), "The value relevance of intangibles: some evidence on industry sector, firm performance and size effects", *International Journal of Accounting, Auditing and Performance Evaluation*, Vol.13, No.3, pp.293-307.
- Risaliti, G. & Verona, R. (2012), "Players' registration rights in the financial statements of the leading Italian clubs: A survey of Inter, Juventus, Lazio, Milan and Roma", *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, Vol. 26, No. 1, pp. 16-47.

- Rowbottom, N. (1999), Intangible asset accounting and accounting policy selection in the football industry, *Doctoral dissertation*, University of Birmingham.
- Rowbottom, N. (2002), “The application of intangible asset accounting and discretionary policy choices in the UK football industry”, *The British Accounting Review*, Vol.34, No.4, pp. 335-355.
- Scarpello, V., & Theeke, H.A. (1989), “Human resource accounting: a measured critique”, *Journal of Accounting Literature*, Vol.8, pp.265-280.
- Scully, G. W. (1974), “Pay and performance in major league baseball”, *American Economic Review*, Vol.64, pp.915-930.
- Starita, D. (2019), Accounting for football players under IAS/IFRS regulatory framework. LUISS. Διαθέσιμο από: http://tesi.luiss.it/24785/1/692191_STARITA_DIEGO.pdf.
- Storm, R. (2012), “The need for regulating professional soccer in Europe: A soft budget constraint approach argument”, *Sport, Business and Management: An International Journal*, Vol. 2 No. 1, pp. 21–38.
- Szymanski, S. & Smith, R. (1997), “The English football industry: profit, performance and industrial structure”, *International Review of Applied Economics*, Vol. 11, No. 1, pp. 135-153.
- Taxheaven (2015), “Λογιστική Οδηγία εφαρμογής του Ν.4308/2014 «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις». Διαθέσιμο από: <https://www.taxheaven.gr/circulars/22036/logistikh-odhgia>.
- Taxheaven (2018), “Η αξία των ποδοσφαιριστών ή άλλων επαγγελματιών αθλητών δεν επιτρέπεται να αποτιμάται στην εύλογη αξία στα πλαίσια των ΕΛΠ-ΣΟΛ ΑΕ”. Διαθέσιμο από: <https://www.taxheaven.gr/news/40841/h-axia-twn-podosfairistwn-h-allwn-epaggelmatiw-n-aolhtwn-den-epitrepetai-na-apotimatai-sthn-eylogh-axia-sta-plaisia-twn-elp-sol-ae>.
- UEFA (2002), UEFA club licensing system-Season 2004/05, Version 1.0 E, UEFA, Nyon.
- UEFA (2010), “UEFA club licensing and financial fair play regulations”. Διαθέσιμο από: https://www.uefa.com/MultimediaFiles/Download/Tech/uefaorg/General/01/50/09/12/150091_2_DOWNLOAD.pdf.
- UEFA (2012), “Financial fair play and club licensing regulations”, Edition 2012, UEFA, Nyon.
- UEFA. (2015), “Club Licensing and Financial Fair Play Regulations”, UEFA: Nyon, Switzerland.
- UEFA (2018), “UEFA Club Licensing and Financial Fair Play Regulations, pp.69.
- Whiting, R. & Chapman, K. (2003), “Sporting glory: The great intangible”, *CPA Australia Magazine*, Feb, pp. 24-28.

Wyatt, A. (2005), “Accounting recognition of intangible assets: theory and evidence on economic determinants”, *The Accounting Review*, Vol. 80, pp. 967–1003.

ΕΛΤΕ. (2015), “Λογιστική Οδηγία Εφαρμογής του Νόμου 4308/2014. Διαθέσιμο από https://www.taxheaven.gr/pagesdata/LOGISTIKI_ODHGIA_4308_2014.pdf.

Καραγιώργος, Θ., & Πετρίδης, Α. (2017), *Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, Θεωρία & Πράξη*, Θεσσαλονίκη: Αφοί Θ. ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟΥ Ο.Ε.

Κουσουλής, Σ. & Μαλάτος, Α. (2003), *Αθλητική Νομοθεσία*, Εκδόσεις Σάκκουλα.

Παναγιωτόπουλος, Δ.Π. (2001), *Αθλητικό Δίκαιο*, Α. Σάκκουλα.

Πατσαντάρας, Ν. (2007), *Το ολυμπιακό φαινόμενο*, Νομική Βιβλιοθήκη.